

Godište XVIII. • broj 9 • rujan 2023.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Na kakvim temeljima
gradimo? Što iza
sebe ostavljamo?

Osjećaji u
molitvi srcem

Izjava za javnost

ZAŠTO JE GOSPI TAKO
VAŽNO NAŠE SRCE?

KRENIMO PUTEM
OBRAĆENJA SRCA

LJUBIM,
DAKLE JESAM!

Gospina škola | Poruka za sadašnji trenutak | Događanja | Teološki podlistak
Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! U ovom milosnom vremenu pozivam vas na molitvu srcem. Nek' vaša srca, dječice, budu uzdignuta u molitvi prema nebu, da bi vaše srce osjetilo Boga ljubavi koji vas liječi i ljubi neizmjernom ljubavi. Zato sam s vama da vas vodim putem obraćenja srca. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu!

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHE, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM

Gospina škola

Na kakvim temeljima gradimo? Što iza sebe ostavljamo?,

FRA T. PERVAN

Osjećaji u molitvi srcem, FRA M. ŠAKOTA

Poruka za sadašnji trenutak

Neka vaša srca, dječice, budu uzdignuta u molitvi prema nebu

Izjava za javnost, I. ŠARAC

Zašto je Gospi tako važno naše srce?, P. TOMIĆ

Krenimo putem obraćenja srca, K. MILETIĆA

Događanja

Bog je čekao Mariju i povjerio joj svoga Sina
Križ - znak pobjede, spasa, nade i uskrsnuća

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Ljubim, dakle jesam!, M. MILETIĆ

Teološki podlistak

Pismo Svetog Oca svećenicima Rimske biskupije

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

I na Malu Gospu, Gospa je velika

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šalžete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

KRIŽEVAC - MJESTO GDJE NADA USTAJE S KOLJENA

Znali su naši preci kroz život, uz trpljenja i mnogobrojne kušnje, naglasiti štovanje i ljubav prema svome stvoritelju. U čast Svete godine Otkupljenja 1933. potaknuti tadašnjim župnikom fra Bernardinom Smoljanom, zahvalni Bogu na svemu što jesu i imaju podigoše iznad pitoreskne doline velean križ. U križište su ugradili relikvije Isusova Križa dobivene iz Rima. I tako je počela jedna epohalna i veličanstvena priča u kojoj će biti i uspona i padova, radosti i muke. Nije tada fra Bernardin ni slutio da će podnijeti mučeništvo i do krvi upoznati križ, da će 14. veljače 1945. zajedno sa svojim provincijalom fra Leom Petrovićem biti bačen u hladnu Neretvu. Za grob mu se ne zna, ali je ostao zapamćen i ostat će ubilježen u povjesnicu ove župe kao zauzet i svet svećenik.

„Ništa u ljudskom životu ni povijesti nije slučajno. Nema slučajnosti ni u gradnji križa na Križevcu. Sve je na neki način u Božjem planu. Zapravo za Boga ne postoji jučer, danas, sutra, prošlost, budućnost. Za njega je sve jedno veliko SADA i OVDJE.“ – tumači nam dr. fra Tomislav Pervan.

Graditelji nisu ni slutili da će betonski križ biti duhovna okrepja i desetljećima poslije. Nadamo se da s neba harni graditelji vide kako milijuni bosonogih hodočasnika, mladih i starih, djece i odraslih, zdravih i bolesnih pohode brdo na koje nas Kraljica Mira neumorno upućuje – pod križ svoga Sina. Uz nekadašnjih 14 drvenih križeva koji su obilježavali postaje Križnoga puta, a danas uz umjetničke postaje talijanskog kipara Carmela Puzzola, mnoge duše su s koljena uzdigle nadu za spas vlastite duše i svojih obitelji.

Pred tim znamenitim križem, jednom našem uzorniku široke i plemenite kršćanske duše, časne uspomene fra Slavku, raspuklo se srce u ljubavi i boli. Tih dana i ovim riječima dopunio je svoj duhovni i učiteljski testament: „**Ako sve usporedimo s jednom rijekom koja ima vrelo u Međugorju, onda je naša zadaća vrelo čuvati čistim. Uspijemo li to, ljudi će dolaziti i napajati se. Uprljamo li mi ovo vrelo, teško će ga moći itko u daljnjim tokovima čistiti.**“

Blagdan Uzvišenja svetog Križa potiče i današnju generaciju vjernika da shvati da bez trpljenja nema života. Prihvatanje trpljenja iz Božje ruke ponizno i bez pretvaranja postaje izvor radosti i putokaz spasenja. Tko želi biti Kristov mora prihvatiti činjenicu vlastite unutrašnje borbe, ali nakon svega sijati radost. Iz povijesti Crkve, posebno na primjeru mučenika, iščitavamo da su pravi patnici unatoč svemu najsretniji ljudi. Kroz tu školu patnje, vjere i ljubavi Bog kuje svece i danas. Gospa u Međugorju nas poziva da uđemo u Božji svijet i potražimo svoj osobni put prema nebesima. Pokazuje nam na Krista koji nas oslobađa od straha i uči savršenoj slobodi, u ljubavi i odgovornosti.

Molit će naši vjernici da kroz ove godine nemira zacijele rane koje su posljedice pretvaranja osoba u automate, u kruhorborce koji zaboravljaju na Riječ Božju. Vjernici, osobito međugorski župljani i hodočasnici, ne žele takvu sudbinu, jer Gospodin ih šalje da mijenjaju svijet, da u život unose radost i dobrotu. Ostaje nam poželjeti samo ono što nam je savjetovao fra Slavko: „**Nadam se ipak da će Bog mnogim dušama u župi dati duha molitve i posta, vjere i ljubavi, te će uvijek biti jakih filtara i vrelo će biti čisto, a župa i hodočasnici kao stablo zasađeno pokraj voda tekućica koje u svako vrijeme donosi plod.**“

Neka svaki pogled i na naš Križevac u nama ojača tu svijest: Samo u Kristu i s Kristom je naša budućnost.

NA KAKVIM TEMELJIMA GRADIMO? ŠTO IZA SEBE OSTAVLJAMO?

Iza nas su godišnji odmori kao i ljetni praznici. U mnogih naših iz inozemstva običaj je na povratku navratiti u Međugorje, obaviti svoj zavjet, hodočastiti na oba brda, doći na ispovijed, zajedno s djecom. Nemalo se iznenadim kad slušam tu djecu u ispovjedaonici. Ne znaju temeljne molitve, ne znaju kako se ispovijedati. A vjerujem, svi su prošli misijski vjeronauk za prvu pričest i krizmu. Što tu ostaje u svijesti i srcu? Osim što roditelji žele da djeca nastave s njihovom praksom. Htjeli bi da se vjera prenese s naraštaja na naraštaj, ali je krajnje teško u suvremenoj medijskoj sceni koja zarobljuje svijest mladih osoba. U obitelji roditelji govore hrvatski, djeca međusobno njemački ili neki drugi jezik. Ako nema vjere i molitve kao obiteljskog cementa i poveznice, obiteljske veze postaju sve labavije. Prestaje prava komunikacija u obitelji, makar bi roditelji htjeli da im djeca hode njihovim stazama. Imamo zastoj, blokadu u rastu i prenošenju temeljnih zasada vjere, hrvatske povijesti, jezika, identiteta.

FRA TOMISLAV
PERVAN

TKO NAM ODGAJA DJECU?

Počinje i nova školska godina. Novi naraštaji stasavaju, odrastaju, ni sami ne zamjećujemo kako ta djeca brzo izrastaju iz dječje obuće i odjeće, kako se razvijaju. I uvijek se pitamo, što će od njih biti, u kakve će ljude stasati. Oni su već od treće godine u vrtićima, sretni roditelji ako su im djeca u katoličkim vrtićima, ali je upitnik što se nudi u vrtićima koji su „neutralni“, gdje se

promiče ili nameće tko zna kakva ideologija. Nekoć smo bili upućeni na djedove i bake koji su djecu doma odgajali, učili prvim koracima, prvim molitvama, učili Boga moliti i ljude poštivati, učili ih kršćanskom životu. S njima pod ruku išli u crkvu na svetu Misu, pohađali groblja i grobove svojih pokojnih, molili za njih.

Svega toga je nestalo: malo koji mladi član suvremene obitelji rijet-

ko je kada čuo kakav je život nekada bio. Kako se živjelo, što se vjerovalo. Čemu su se nadali. S druge strane, gdje su djedovi i bake koji su nekoć brinuli o svojim unucima i prenosili im sjećanja na svoje pretke, njihovu mudrost, njihovu jednostavnu religioznost? Pjevali im junačke pjesme o hajducima i uskocima itd. Upravo su djedovi i bake dovodili svoje unuke da mole pred Gospinom slikom ili križem, podučavali ih molitvama,

...GDJE SU DJEDOVI I BAKE KOJI SU NEKOĆ BRINULI O SVOJIM UNUCIMA I PRENOSILI IM SJEĆANJA NA SVOJE PRETKE, NJIHOVU MUDROST, NJIHOVU JEDNOSTAVNU RELIGIOZNOST? PJEVALI IM JUNAČKE PJESME O HAJDUCIMA I USKOCIMA ITD. UPRAVO SU DJEDOVI I BAKE DOVODILI SVOJE UNUKE DA MOLE PRED GOSPINOM SLIKOM ILI KRIŽEM, PODUČAVALI IH MOLITVAMA, KAKO NAPRAVITI ISPIT SAVJESTI, KAKO MOLITI ZA POKOJNE KAD PROLAZE PORED GROBLJA ILI KRIŽA TE ZNAČENJE POSLUŠNOSTI RODITELJIMA, POŠTENJA, DRŽANJA RIJEČI.

kako napraviti ispit savjesti, kako moliti za pokojne kad prolaze pored groblja ili križa te značenje poslušnosti roditeljima, poštenja, držanja riječi.

Danas toga gotovo i nema. Država se već pobrinula za smještaj djedova i baka u staračkim domovima ili sličnim ustanovama. Obitelj je raslojena, svatko ide svojim putem, doma se jedva razgovara. Stari je to plan koji se odavna nadvija nad našim obiteljima. Vlasti su eliminirale starije osobe tako što se od njih napravilo objekte za zaposlenje njegovatelja u staračkim domovima ili ih se istrijebilo genskim serumom ili pak danas ozakonjenom eutanazijom. Njihova odsutnost iz obitelji desetljećima je praćena frontalnim napadom na majku i ženu u njezinoj ulozi supruge i majke: uništen je još jedan element obiteljske kohezije, srušen je jedan bedem kohezivne snage u obitelji.

A djeca su odvojena od svojih zaposlenih roditelja te pronalaze novu vjeru i proroštva na TV-u, internetu, društvenim mrežama, putem aplikacija, u školi – da – posvuda. Doneseni zakoni oslobađaju ih odgovornosti za njihove odluke i postupke te im se nudi što će govoriti i kako misliti, na koga usmjeriti svoje frustracije. Redovito su to roditelji. Za sitnicu dijete pozove policiju u stan protiv roditelja zbog navodna nasilja. Isus je govorio kako će čovjeku neprijatelj biti njegovi vlastiti ukućani (usp. Mt 10,36). Predlaže se nova vjera i vjeroispovijed, ekološka svijest, uzdižu se novi „zeleni“ i „woke“ probuđeni, odbacuje se dojučerašnja kultura („cancel culture“), ruši se krćanska kultura i civilizacija, pale se crkve, ruše se spomenici misionarima i svetcima, slavi se nova liturgija klanjanja Zemlji. To je nova vjera i kao takva zahtijeva pristanak „vjernika“ i poslušnost njezinim slugama i poklonicima kojih je pun svijet. Vidjeli smo to u vremenu pandemije, prisilnoga cijepljenja, izolacije i karantene, nedostojnoga postupka s preminulima itd.

INDOKTRINIRANJE DJECE I MLADIH

Sustav indoktrinacije pokazao se učinkovitim, a kroz povijest se mijenjao tek u ponekim detaljima i nijansama zbog novog vremena ili tehnološkog napretka, ali je uvijek zadržao svoju izvornu shemu. A

shema danas glasi: zdravlje, energija, klima, rat, financije i „zeleni“. Plan nedvojbeno inspiriran ne samo ukidanjem jedine prave religije, Kristove, već i njezinom zamjenom luciferijanskom religijom napretka, humanosti, bratstva i Majke Zemlje, Gaia - Pachamama.

Nemojmo se iznenaditi, slobodno zidarstvo, masonerija, potkopava već više od tri stoljeća autoritet Katoličke Crkve u ime vjerske slobode, i danas imamo na pozornici jednu novu „religiju“ koja ima neospornu vlast – također priznatu na institucionalnoj razini – jedinu religiju kompatibilnu s ideologijom Novog svjetskog poretka, naime, religiju sotonskog kulta koja nameće protuprirodne zakone u transhumanizmu, transrodnosti, u religiji koja ima predznak „trans“. Nakon što se dva stoljeća taj pokret

Nemojmo se iznenaditi, slobodno zidarstvo, masonerija, potkopava već više od tri stoljeća autoritet Katoličke Crkve u ime vjerske slobode, i danas imamo na pozornici jednu novu „religiju“ koja ima neospornu vlast – također priznatu na institucionalnoj razini – jedinu religiju kompatibilnu s ideologijom Novog svjetskog poretka, naime, religiju sotonskog kulta koja nameće protuprirodne zakone u transhumanizmu, transrodnosti, u religiji koja ima predznak „trans“. Nakon što se dva stoljeća taj pokret skrivao iza Prometeja i božice razuma od Francuske revolucije, danas javno izlazi na brisani prostor te otvoreno za sebe postulira isključivost u svakom pogledu.

skrivao iza *Prometeja* i *Božice razuma* od Francuske revolucije, danas javno izlazi na brisani prostor te otvoreno za sebe postulira isključivost u svakom pogledu.

Ono što je predbacivano Crkvi, naime njezina isključivost, ovi su promičući navodnu uključenost danas prerasli u isključivost do te mjere da ne smiješ drukčije misliti nego to čine „mainstream“ mediji. Puna im usta tolerancije dok se ne dokopaju vlasti i medija, a kad su jednom „gore“, postaju krajnje netoleran-

VALJA UPUĆIVATI NA UZORE

Nešto najnaravnije u životu jest smjena naraštaja. Jedan naraštaj odlazi, drugi dolazi. I tako slijedom cijele povijesti. Tako je i u svagdanu, u obitelji, u narodu, pa i u svećeničkom životu. Jedni su bili, dali svoje, odužili se Bogu i narodu, i trebaju prepustiti palicu drugima.

U ovom surječju vrijedno je navesti primjer talijanskoga genijalnog kipara, arhitekta, slikara Gianlorenza Berninija. Jedan je papa za njega rekao, „Vi ste rođeni za Rim,

a Rim je rođen za vas". Naime, svi koji su bilo kada bili u Rimu na Trgu Svetoga Petra, dive se vebnim kolonadama koje bi na slikovit način htjele uobručiti cijeli prostor, ali i zagrliti, objumiti cijeli svijet, otvoriti se cijelom svijetu, kao raširene, otvorene ruke prema svijetu. Divimo se unutrašnjosti Crkve Svetog Petra, baldahinu pod kojim Papa slavi svetu Misu, a dolje je negdje u dubini grob svetoga Petra. Djelo je to L. Berninija. Za današnji se Rim nerijetko veli kako je to 'Berninijev Rim'.

Od Berninija nam je ostala rukom pisana oporuka sinu, u kojoj traži da mu se nakon smrti ne podiže nikakav nadgrobni spomenik. Zavrijedio je on zacijelo više od ostalih spomenik pa i mauzolej zbog svega što je svojim umjetničkim genijem ostavio svijetu. I kao što genijalni Michelangelo nije potpisivao nijedno svoje djelo osim ranoga djela 'Pieta', jer sve što je ostavio iza sebe, nosi njegov neponovljiv rukopis, tako je i s Berninijem. Velebnost djela svjedoči o neponovljivosti toga genija i jedinstveni je vidljivi spomenik geniju. U oporuci jednostavno moli svoga sina da ga se pokopa ispod neke stepenice, a kao razlog navodi: „Tek kad je život postao stepenicom za druge, on se do kraja ispunio!" Život se isplatio kad je postao stubom, osloncem za druge!

Tko danas pohodi baziliku Svete Marije Velike (Santa Maria Maggiore) u Rimu, može zorno vidjeti na stepenici što vodi prema koru te crkve natpis i grob velikoga umjetnika koji je svojim djelima zadužio cijeli svijet.

Svi smo mi na(d)zidani na temeljima, svi imamo tlo pod nogama. Svi smo mi u Kristovoj Crkvi nazidani na temeljima apostola i svetaca, gdje je zaglavni kamen sam Isus Krist. Nerijetko se nad grobovima svetaca podizalo crkve i svetišta. Time se želi i nama poručiti: Kao što je vjera imala svoj hod kroz stoljeća i povijest, vremenom ona prerasta i u duhovnu i tvarnu arhitekturu, zgradu našega života. Na tim mjestima otkrivamo kakve temelje i stubište pojedino zdanje treba, koje nosive stupove i koje vezivno tkivo, kakvu armaturu, da bi kuća i našega životnoga zdanja opstala, da se ne bi urušila.

DRŽAVA SE VEĆ POBRINULA ZA SMJEŠTAJ DJEDOVA I BAKA U STARAČKIM DOMOVIMA ILI SLIČNIM USTANOVAMA. OBITELJ JE RASLOJENA, SVATKO IDE SVOJIM PUTEM, DOMA SE JEDVA RAZGOVARA. STARI JE TO PLAN KOJI SE ODAVNA NADVIJA NAD NAŠIM OBITELJIMA. VLASTI SU ELIMINIRALE STARIJE OSOBE TAKO ŠTO SE OD NJIH NAPRAVILO OBJEKTE ZA ZAPOSLENJE NJEGOVATELJA U STARAČKIM DOMOVIMA ILI IH SE ISTRIJEBILO GENSKIM SERUMOM ILI PAK DANAS OZAKONJENOM EUTANAZIJOM. NJIHOVA ODSUTNOST IZ OBITELJI DESETLJEĆIMA JE PRAČENA FRONTALNIM NAPADOM NA MAJKU I ŽENU U NJEZINOJ ULOZI SUPRUGE I MAJKE. UNIŠTEN JE JOŠ JEDAN ELEMENT OBITELJSKE KOHEZIJE, SRUŠEN JE JEDAN BEDEM KOHEZIVNE SNAGE U OBITELJI.

SVIJEST O VLASTITIM KORIJENIMA

Da bi obitelj i društvo mogli sigurno kročiti u budućnost, trebaju im na tom putu pojedinci, veličine koje imaju i svijest te spremnost postati drugima stepenicom, sigurnim osloncem, nosivom stubom. Stepence moraju moći nositi, moraju izdržati opterećenje. Ooperativnosti i nosivosti nema bez ukorjenjivanja i dubokoga uzemljenja, dubokoga užiljenja, u prošlost, bez svijesti o vlastitim korijenima, odakle dolazimo te kamo idemo. Tek to daje jasan smjer prema budućnosti. Sve se to opet daje zorno oslikati slikom stuba. Svetci kao uzori utjelovljuju te stube. Povezanost s prošlošću, pogled prema budućnosti, prema gore. Stepence, kao što znamo, redovito vode gore, uzlazno, ili u kriptu, silazno. U njihovoj je naravi da nas sile na korak dalje, na njima se ne može ostaniti ili zadržavati.

Ako vjera u Boga ne tvori temelj i ne usmjeruje pogled prema čovjeku i društvu, nemoguće je iskusiti Nebo kao zaštitu nad svojom glavom. Veliki problem suvremenoga čovjeka jest duhovna neodumljenost ali i

tjelesna bezavičajnost. Suvremeni čovjek nigdje nije kod kuće, nije se nigdje i ni u čemu udomio. On je stalno u pokretu, na kotačima, putuje iz mjesta u mjesto, vječni litalica, nomad, ali u konačnici ne zna ni odakle dolazi ni kamo ide. Kamo idemo? Doma! Kući, u zavičaj! To je moguće izreći samo ako postoje vrijednosti i istine koje nadilaze vidljivu pojavnost, puku materijalnost i funkcionalnost. Život je u biti lađa i plovidba, a ne kuća za trajni boravak.

Tko je blizak Svetomu i svetcima, tko je udomljen u životima svetaca, tko se s njima osjeća bliskim i u zajedništvu, otkrit će uz njih zavičaj i dom. Njihova povijest, njihov život posreduje i nudi sigurnost, u njihovim životima vjera poprma novo lice. Svetci su odreda poput stuba, oni nam pružaju u ruke ljestve prema nebu. Oni imaju nutarnju privlačnu snagu. Svetci nikada ne stare. Nikada ne gube značenje ni vrijednost. Oni su trajni svjedoci kako je Crkva mlada, nova u Duhu Svetome. Svetci nikada nisu ljudi ili osobe prošlosti. Nisu to muževi

i žene od jučer. Naprotiv, oni su uvijek muževi i žene od sutra i za sutra, oni su osobe u Kristovoj riječi i osobi zajamene nam i obećane budućnosti. Oni su svjedoci budućega svijeta.

SVETCI SU ŽIVOTNI ORIJENTIRI

Tko se u kriptama velikih crkvenih zdanja spusti do grobova svetaca i velikana naše vjere, može iskusiti i sebi posvijestiti kako su ti velikani vjere utkani i u duhovnu ali i tvarnu arhitekturu naših zdanja i crkava, može doživjeti kako je povijest slojevit, kako protječe, stoljećima i tisućljećima. Povijest je slaganje sloja na sloj, redanje stuba za stubom. Naša se vjera temelji na sigurnostima i jamstvima za koja su oni živjeli. Svetci su životni orijentiri, a ta sigurna orijentacija čini svetce nosivim stubište naše vjere u vremenima društvenih promjena i prevrata.

Mnogi likovi ili kipovi prikazani su kako na svojim ramenima nose cijela crkvena zdanja. Utemeljitelji mjesnih crkava, veliki misionari, ili konkretno sveti Franjo Asiški. Papa je usnuo san i vidio kako neki redovnik podupire Lateransku baziliku da se ne sruši. U Franji je prepoznao lik iz sna i dopustio mu novi način života koji je reformirao Crkvu. Da se Papa i hijerarhija povela za Franjinim primjerom, ne bi došlo do otpada, raskola, Luthera itd. Svetci nose velebna zdanja. Samo onaj tko je osobno čvrst u vjeri, može biti i drugima snažni oslonac. Samo onaj tko se s Kristom poistovjeti, postaje osoba kadra i drugima posredovati identitet u vjeri.

Taj nutarnji sklad podaruje životima svetaca kao uzora specifičnu privlačnu snagu. U vremenu i društvu u kome je mnogo toga u prijelomu i mijeni, sve više pokreće ljude pitanje: Prema čemu se usmjeriti, prema čemu i kome se orijentirati? Na što se smijem osloniti, u što se mogu pouzdati? Što nas nosi u vremenima kad je toliko toga krajnje nestalno i nepouzdan, kad je sve, kako se filozof izrazio, u „tekućem stanju": Koja i kakva osvjeđenja, životne odluke, odnosi, radna mjesta, standard, životni osjećaj? Sve više se govori kako ljudi traže vjeru, kako im treba orijentacija, život je nesiguran i nepregledan. Trebaju nam osobe s jasno izraženim profilom. Živimo u vremenu u kome se nude i kupuju proizvodi i mišljenja samo ako imaju oznaku ili naljepnicu 'light' – 'lagano'. Za razliku od toga, nama treba čvrstoća, uporište, nosiva snaga osobe, pojedinca, mišljenja, uvjerenja.

Nosivost stubišta mjeri se prema prvoj, donjoj stepenici. U vremenu kad je mnogo toga uzdržano i u samoj Crkvi te je na kušnji, sve je žurnije i preče pitanje: Što može ostati u ovim svjetskim mijenama? Što čovjeka održava kroz svekolike promjene? Čak se i psalmist pitao u svojoj tjeskobnoj nevolji: „Kad su temelji uzljudžani, što da učini pravednik?" (Ps 11,3). Na početku naše vjere imamo Krista, imamo Mariju, apostole, imamo neuzdržljivo svjedočanstvo pojedinaca koji su dali svoje živote za svoja uvjerenja. Sav Novi zavjet svjedoči o tome, zorno svjedočanstvu pruža nam rana Crkva, apostolski oci, sve odreda mučenici za vjeru.

Svetci nikada ne zastarijevaju. Nikada ne gube na cijeni ni značenju. Oni su stalni svjedoci mladosti naše Crkve. Povijesni izvori nam jasno svjedoče za njih kako su oni sebe smatrali djecom Božjom. Dijete je uvijek mlado. Ljudi čute, osjećaju privlačnu snagu svetaca kad u njima prepoznaju bitne crte koje mogu i danas podariti kršćanima misionarsku privlačnu snagu. Možda nam i danas treba hod u (duhovne) katakombe, duboko pod zemlju, da ondje iznova zatemeljamo na temeljima Duha i Evanđelja obnovu sebe i Crkve u Duhu Božjem. Marija je tu velika pomoć, ona je na Duhove uz apostole istinska Duhonositeljica. Na to nas Marija poziva u Međugorju više od četiri desetljeća. Zar je moguće ne čuti glas Majke?

„Ispred nas u nebo odoše mnoga naša braća. Otišli su ispred u vječnost oni koji su se, ljudski govoreći, ovdje nauživali dana u Gospodnjem ozračju", gotovo proročkim stilom započinje ova promišljanja o franjevcima dr. fra Tomislav Pervan. Jasan je i dubok u misli i meditaciji, pa odmah ide in medias res. Upozorava i potiče: „Nu, unatoč tome broju godina vrijedno se zapitati: Jesu li živjeli sretnim franjevačkim i svećeničkim životom? Jesu li im dani bili ispunjeni smislom i uronjeni u Gospodina?" Pred vama je, poštovani čitatelji, zbirka bremenitih i formativnih tekstova koje je dr. fra Tomislav Pervan napisao ili izgovorio u različitim prigodama, osobito u vrijeme dok je bio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. Ovdje ćete pronaći odgovore na mnoga pitanja koja se tiču franjevaca na našim prostorima, upoznati njihove duše i duhovne temelje. Fra Tomislav je napisao brojne knjige, ali ovom knjigom kruni svoja nastojanja u poučavanju kako se ljubi vlastiti dom, vlastita franjevačka zajednica, Crkva i Domovina.

Fra Gabrijel Mioč

...DJECA SU ODVOJENA OD SVOJIH ZAPOSLENIH RODITELJA TE PRONALAZE NOVU VJERU I PROROŠTVA NA TV-U, INTERNETU, DRUŠTVENIM MREŽAMA, PUTEM APLIKACIJA, U ŠKOLI - DA - POSVUDA. DONESENI ZAKONI OSLOBAĐAJU IH ODGOVORNOSTI ZA NJIHOVE ODLUKE I POSTUPKE TE IM SE NUDI ŠTO ĆE GOVORITI I KAKO MISLITI, NA KOGA USMJERITI SVOJE FRUSTRACIJE. REDOVITO SU TO RODITELJI.

M
INFORMATIVNI
CENTAR
MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

OSJEĆAJI U MOLITVI SRCEM

FRA MARINKO
ŠAKOTA

Pod pojmovima *osjetiti, osjećati, osjećaj* Gospa misli na osjećaje, tj. emocije kao što su radost, žalost, strah, sreća i dr., ali i na nutarnje spoznavanje. Čovjek ne spoznaje samo razumom. Postoji i nutarnja percepcija, tj. neposredno, izravno uviđanje, shvaćanje i spoznavanje stvarnosti.

OSJEĆANJE KAO NAČIN SPOZNAVANJA

Gospa smatra da osjećanjem možemo spoznavati, shvaćati, razumjeti. Pri tom naravno misli na dublje osjećanje, na osjećanje stvarnosti koju se ne vidi tjelesnim očima, ali koju se može doživjeti iznutra, srcem. Tu je riječ o „osjetilima koja osjećaju“, o „očima koje vide“ i „ušima koje slušaju“. Takvo spoznavanje osjećanjem mogli bismo nazvati i spoznavanje srcem, odnosno spoznavanje srcem koje moli i vjeruje.

Gospa smatra da srcem možemo osjetiti njezine poruke i da drugi ljudi u nama to isto mogu osjetiti. Nisu dakle potrebne nečije riječi da shvatimo, jer je moguće i bez riječi u nekom čovjeku osjetiti, tj. shvatiti da u njemu postoje ljubav, radost, mir:

„Ako budete u svom srcu nosili poruke i proživljavali ih, svi će *osjetiti*, tako da neće biti potrebne riječi koje služe onima koji ne slušaju.“ (20. 9. 1985.)

„Ovih dana ste *osjetili* veliku radost zbog svih ljudi koji su dolazili.“ (28. 6. 1985.)

Gospa smatra da možemo osjetiti svetu misu kao i duhovne obnove:

„Ima vas mnogo što ste *osjetili* ljepotu svete mise...“ (3. 4. 1986.)

„Ovih dana ste *osjetili* slast Božju preko obnova koje su bile u ovoj župi.“ (24. 1. 1985.)

Ako ne molimo i ne slavimo euharistiju, gubimo osjećaj za sveto i svetost i malo-pomalo u nama slabi potreba za Bogom i za svetošću. Zato je važno svakodnevno slavljenje svete mise:

„Živeći svaki dan svetu misu *osjetit* ćete potrebu za svetošću i rasti ćete u svetosti.“ (25. 1. 1998.)

Mi možemo osjetiti što je dobro, a što zlo. Nutarnje osjećanje dobra i zla je milost koju treba izmoliti:

„Ja ću moliti svoga Sina Isusa da vam da milost da *osjetite* u kušnji sotone Isusovu pobjedu.“ (12. 7. 1984.)

Možemo li osjetiti Boga?

Gospa misli da Boga možemo osjetiti, ali uz jedan uvjet: „Bez molitve, draga djeco, ne možete *osjetiti* ni Boga, ni mene, ni milosti koje vam dajem.“ (3. 7. 1986.)

Mnogi kažu da u molitvi ništa ne osjećaju. Zato nas Gospa uči moliti srcem, jer želi da srcem osjetimo Božju nazočnost i Božju ljubav: „Bog će vam biti blizu i vi ćete ga *osjetiti* u vašem srcu kao prijatelja.“ (25. 9. 2016.)

I Gospu, našu Majku, Njezine namjere, planove, želje kao i Njezinu ljubav i radost, možemo osjetiti i tako shvatiti:

„Molite dječice, da biste bili bliži te da biste preko molitve *osjetili* što od vas želim.“ (25. 7. 1992.)

„S radošću sam i danas s vama i sve vas pozivam, dječice, molite, molite, molite da biste *shvatili* ljubav koju imam za vas. Moja ljubav je jača od zla, dječice, zato se približite Bogu da biste *osjetili* moju radost u Bogu.“ (25. 7. 2015.)

Osjećaji (emocije)

Osim kao način spoznavanja Gospa pod osjećanjem misli i na osjećaje (emocije) kao što su radost, žalost, strah, sreća i dr. Bog nam ih je dao i oni su legitimni. Vrlo su važni, jer preko njih izlazi na vidjelo stanje u našoj nutrini. Zato ih ne smijemo potiskivati nego opažati. Kada se pojavi strah, uznemirenost, srdžba, radost trebamo ih opažati i promatrati.

Gospa nas poziva da razvijamo empatiju:

„Draga djeco! *Suosjećajte* sa mnom.“ (19. 4. 1984.)

Gospa želi da joj dadnemo svoje osjećaje:

„Dajte mi sve svoje *osjećaje*...!“ (20. 6. 1985.)

Daje nam slobodu u osjećanju:

„Ne želim nikoga siliti na ono što sam *ne osjeća* i ne želi...“ (30. 4. 1984.)

Daje nam dijagnozu o stanju naših osjećaja:

„... a vi ste tako hladni.“ (25. 12. 1989.)

Otvoreno govori o našim, ali i o svojim osjećajima:

„Ovih dana ste *osjećali* kako Sotona djeluje... A ja sam vam dala sebe

i s vama *suosjećam* i u najmanjoj kušnji.“ (19. 7. 1984.)

Govori o svome osjećaju radosti: „Danas sam veoma radosna jer ima dosta onih koji mi se žele posvetiti.“ (17. 5. 1984.)

„Danas sam radosna i zahvaljujem vam na molitvama.“ (2. 8. 1984.)

„Radujem se zbog svih vas koji ste na putu svetosti...“ (24. 7. 1986.)

No Gospa ima i osjećaje žalosti:

„Ja sam Majka, pa iako *osjećam* bol za svakim koji odluta, lako opraštam i veselim se svakom djetetu koje mi se obrati.“ (14. 11. 1985.)

„Danas vam želim reći da me više puta svojom molitvom veselite, a ima u župi dosta i onih koji ne mole, i moje je srce žalosno.“ (4. 10. 1984.)

OSJEĆAJ RADOSTI

Neki osjećaji su posebno važni u molitvi srcem, jer stvaraju dobro nutarnje raspoloženje u nama i pomažu nam da činimo daljnje korake u molitvi. Ako u molitvi želimo rasti, uvjet je osjećanje radosti: „Ne mogu vas voditi sve dotle dok vi ne *osjetite* radost u molitvi.“ (14. 8. 1986.)

Zato je važno osjećaju radosti dati dovoljno pozornosti, jer je to za Gospu jako važno. Ona kaže da molimo ustrajno *sve dok* nam molitva ne postane radost: „Zato prihvatite još jednom moj poziv i počnite iznova moliti, *dok* vam molitva ne postane radost. A onda ćete otkriti da je Bog svemoguć u vašem svagdanjem životu.“ (25. 5. 1992.)

Dakle, tek kad nam molitva postane radost moći ćemo silaziti s površine u dubine molitve i otkrivati dubine Božjeg otajstva.

Kakva je to radost o kojoj Gospa govori?

Sigurno Gospa pod radošću u molitvi ne misli na to da za vrijeme molitve budemo uvijek nasmiješeni. Nije riječ o nekom sladunjavom stanju u nama. Riječ je o dubljim radosti. Teolog Romano Guardini smatra da stanje u nutrini za vrijeme molitve možemo nazvati „ozbiljna vedrina“. Radost u molitvi je dakle nutarnje stanje koje se može opisati kao stanje raspoložena srca, srca koje je otvoreno, pažljivo, u kojem su vjera, nada, ljubav, vedrina, pozitivnost.

OSIM KAO NAČIN SPOZNAVANJA GOSPA POD OSJEĆANJEM MISLI I NA OSJEĆAJE (EMOCIJE) KAO ŠTO SU RADOST, ŽALOST, STRAH, SREĆA I DR. BOG NAM IH JE DAO I ONI SU LEGITIMNI. VRLO SU VAŽNI, JER PREKO NJIH IZLAZI NA VIDJELO STANJE U NAŠOJ NUTRINI. ZATO IH NE SMIJEMO POTISKIVATI NEGO OPAŽATI. KADA SE POJAVI STRAH, UZNEMIRENOST, SRDŽBA, RADOST TREBAMO IH OPAŽATI I PROMATRATI.

Kad nam Marija govori o radosti, onda polazi iz svoga iskustva, od iskustva primljene radosti: „Molite bez prestanka! Tako ću vam dati radost koju meni daje Gospodin.“ (19. 6. 1986.) Dakle, Marija je primila radost. Radost je Božji dar. Prve riječi koje je anđeo Gabriel uputio Mariji bile su: „Raduj se, Marijo!“

Marija je iskusila posebnu radost u susretu s Elizabetom. Možemo samo zamisliti kakva je bila radost u susretu tih blagoslovljenih žena! Elizabeti od radosti zaigra čedo u utrobi, a Marija od radosti veliča Gospodina (Lk 1, 39-56)!

Izvor radosti je u Bogu. Gospa govori o Božjoj radosti, jer Bog je radostan: „Želim da preko vas čitav svijet upozna *Boga radosti*.“ (25. 5. 1988.) Gospa želi da i mi iskusimo taj veliki dar: „Danas se radujem s malim Isusom i želim da *Isusova radost* uđe u svako srce.“ (25. 12. 1993.)

Molitva srcem je dakle otvaranje srca Božjoj, Isusovoj radosti. To je iskustvo, *kušanje* srcem te radosti i dopuštanje da nas ta radost zahvati. A Božja radost izraz je Božje ljubavi. Mi ljudi smo Božja radost! Bog se raduje nama ljudima, jer nas ljubi. Bog ljubi sve ljude i raduje se svakom čovjeku, ali Njegova radost je posebno velika zbog čovjeka koji se obrati: „Kažem vam, tako će na nebu biti veća radost zbog jednog obraćena grešnika nego li zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenja.“ (Lk 15, 7)

Osjećamo li mi radost u molitvi? Ako ne osjećamo, zašto je ne osjećamo?

Gospa smatra da nemamo radosti kada se oslanjamo samo na svoje snage i kada živimo bez Boga i molitve:

„Vi stvarate novi svijet bez Boga samo svojim snagama i zato ste nezadovoljni i bez radosti u srcu.“ (25. 1. 1997.)

„U mnogim srcima nema radosti jer nema Boga ni molitve.“ (25. 1. 2015.)

Koji je put do radosti u molitvi?

Radost nije naše djelo. To je Božji dar: „I neprestano vas želim uvoditi u radost života. Želim da svatko od vas otkrije radost i ljubav, koja se nalazi samo u Bogu i koju samo Bog može dati... Molite, da biste otkrili veličinu i radost života koju vam Bog daje.“ (25. 5. 1989.)

Molitva je put do radosti:

„Molitvom, dječice, dobivate radost i mir.“ (25. 8. 1989.) „U molitvi ćete spoznati najvišu radost i izlaz iz svake nezgode koja je neizlazna.“ (28. 3. 1985.)

Gospa želi da u molitvi spoznamo „novi put radosti“, a to je radost u srcu: „Radost će se očitovati u vašim srcima...“ (25. 2. 1987.)

Molitva će nam postati radost, ako vježbamo budnost, tj. sabranost i pozornost: „Zato bdijte, da bi svaki susret u molitvi bio radost u susretu s Bogom.“ (25. 11. 1988.)

Bit ćemo radosni kada shvatimo i iskusimo da nas Bog voli: „Radujte se, jer Bog vas voli i daje vam svaki dan mogućnost da se obratite i više vjerujete u Boga Stvoritelja.“ (25. 5. 1994.)

Zahvaljivanje je put do radosti: „Dječice, zahvaljujte neprestano za sve što posjedujete, za svaki mali dar koji vam je Bog dao, tako da uvijek radosni blagoslov silazi od Boga na vas.“ (25. 8. 1988.)

Dakle, ako želiš biti radostan čovjek, nemoj da ti ni jedan dan prođe bez zahvaljivanja Bogu. Nezamislivo je da bi netko mogao biti zahvalan i nesretan. Budi zahvalan, zahvaljuj Bogu za sve, za sve što ti se dogodilo u životu, za sve što ti je darovao i eto ti puta do radosti!

Gospa želi da nam ne samo vrijeme molitve nego čitav naš život bude radost: „... i da bi iz dana u dan *vaš život* postajao radost s njim“ (25. 1. 1990.), tj. život u radosti s Gospodinom. A uvjet za to je da se odlučimo za Boga, da Boga stavimo na prvo mjesto u svom životu.

Osjećat ćemo radost kada otkrijemo Boga Stvoritelja u čudesnosti njegovih stvorenja: „Danas vas sve pozivam da se radujete životu koji vam Bog daje. Dječice, radujte se Bogu Stvoritelju, jer vas je tako divno stvorio! Molite da vaš život bude radosna zahvala, koja teče iz vašeg srca, kao rijeka radosti.“ (25. 8. 1988.)

Radost će se u nama roditi kada se naše srce bude sve više predavalo Bogu i kada budemo otkrivali sve što nam je darovano: „Pozivam vas na potpuno predanje Bogu. Neka sve što posjedujete bude u rukama Božjim. Tako, samo tako ćete imati radost u srcu. Dječice, radujte se u svemu što imate.“ (25. travnja 1989.)

Veliko je ohrabrenje za sve nas što Gospa kaže da je moguća pretvorba žalosti u radost: „Otvorite se Bogu i predajte mu sve svoje poteškoće i križeve da bi Bog sve pretvorio u radost.“ (25. 7. 1989.)

Isus nas uči da je prava radost ne u onome što imamo i što smo ostvarili nego u onome tko smo: „Ali ne radujte se što vam se duhovi pokoravaju, nego radujte se što su vam imena zapisana na nebesima.“ (Lk 10, 17-20)

Ove Isusove riječi otkrivaju nam važnu spoznaju: da radost nije u uspjesima, jer to je nestabilno i nesigurno, nego u identitetu – onome tko si ti. A tko si ti, saznajemo iz Isusovih riječi: Ti si za vječnost stvoreno biće! Iz te činjenice, da je tvoje ime zapisano na nebesima, rađa se erupcija radosti! Zamisli to: Ti si ljubljeno Božje dijete, sin Božji, kći Božja! Ako si toga svjestan/na, u tome je prava, istinska, neprolazna radost koju ti nitko i ništa ne može oduzeti! Ni bolest ni trpljenje ni neuspjesi pa ni smrt!

Fra Slavko Barbarić, pun oduševljenja, prenosi nam tu radosnu vijest o Božjoj ljubavi koja nam je darovana bez uvjeta i koja ne traži od nas ništa osim da joj dopustimo da nas ljubi: „Ne dopusti da te umori ljudska ograničena i uvjetna ljubav, nego poskoči od radosti i pjevaj. Ova ljubav ne čeka tvoj popravak da

te mogne ljubiti, nego te ljubi da se možeš popraviti i nastaviti rasti do punine za kojom ti srce čezne... Čim se otvoriš ovoj ljubavi, i ljudi će oko tebe biti sretni, radosni, mirni, sposobni za život. Pomoli se, da mogneš svakome čovjeku reći, i to pokazati: da svatko poskoči od radosti jer ga ljubiš.“

Gospa želi da radost ne zadržimo samo za sebe nego da je svjedočimo drugima, i to ne samo onima s kojima živimo: „Želim da preko vas čitav svijet upozna Boga radosti. Svjedočite svojim životom Božju radost. Ne budite tjeskobni ni zabrinuti.“ (25. 5. 1988.)

OSJEĆAJ SREĆE

Čuo sam prigovore nekih ljudi kako Crkva govorom o grijehu sprječava ljude da budu sretni, kako im time umanjuje, kviri sreću ovdje na Zemlji. Ljute se i protestiraju što Crkva smatra grešnicima i ne odobrava neke moderne pojave.

No, je li istina da Crkva ne želi sreću ljudima na ovoj Zemlji? Je li istina da Crkvi, koja pokazuje na grijeh, nije stalo da ljudi budu sretni? Želi li Crkva pokvariti sreću ili je riječ o nečemu posve drugome?

Nebeska Majka kaže nam da je cilj njezinih ukazanja upravo to – sreća ljudi: „Želim da svaki od vas bude sretan ovdje na zemlji i da svaki od vas bude sa mnom na Nebu. To je, draga djeco, cilj mog dolaska ovamo i moja želja.“ (25. 5. 1987.)

No, osim što želi da već ovdje na Zemlji budemo sretni, Gospa nam otvara oči (a to čini prava majka!) za ono što nam oduzima i umanjuje sreću: „Želim da svatko od vas bude sretan, a s grijehom to ne može nitko biti.“ (25. 2. 1987.)

Fra Slavko Barbarić nam na primjeru ispovijedi objašnjava o čemu je riječ: „Kad kršćanstvo govori o grijehu ili kad poziva na ispovijed, to nije zato što želi otkrivati grijeh, nego što želi nuditi spasenje. A nudeći spasenje, lako pronalazi grijeh, lako pronalazi razorenoga čovjeka.“

Tu ulogu Crkve fra Slavko uspoređuje s liječnikovom službom: „Dakle, kao što jedan liječnik nije na prvom mjestu tu da otkriva bolest, nego da pruži lijek, slično je i s kršćanstvom u pogledu ispovijedi. Liječnik nije kriv što otkriva bolest, a zaslužan je kad ponudi ili uspije pronaći novi lijek.“

Prema fra Slavku uloga Crkve je dakle potpuno jasna: „Crkva nije izmislila grijeh i ispovijed nego poslušno slijedi Krista, koji je šalje da naviješta radosnu vijest, oprašta grijehe, iscjeljuje bolesne, tjera zloduhe i oslobađa čovjeka.“

U čemu je tajna grijeha da nam oduzima, umanjuje i kviri sreću?

Grijeh nam daje najprije zadovoljstvo i prividnu sreću, a potom dolazi iskustvo razočaranja i nezadovoljstva. Grijeh je na početku uvijek nešto privlačno, ugodno, ali nakon učinjenog grijeha ostajemo prazni a često i razoreni, ponekad s teškim posljedicama.

Još nešto važno: grijeh nas čini slijepima za grijeh i zarobljava nas. Isus to jasno kaže: „Tko god čini grijeh, rob je grijeha.“ (Iv 8, 34) I Gospa govori o ropstvu grijehu: „Nebeski Otac želi izbaviti od *ropstva grijeha* svakoga od vas.“ (25. 2. 2007.)

Razlikujemo između ljubavi prema nekome ili nečemu i žudnje koja nas veže. Apsolutno je prihvatljivo, poželjno i važno u životu imati drage osobe, prijatelje, hobi... No, problem je žudnja koja nas veže, čini robovima i koja postaje zaprekom na putu postizanja unutarnjeg mira i sreće.

Problem mogu biti očekivanja da ću biti sretan kada se ispune neki uvjeti: Ako ostvarim poseban društveni status, budem cijenjen i poznat, postanem materijalno bogat, oženim neku posebnu ženu... No, što ako se od toga ništa ne ostvari?

Shvaćam li da sam tako sreću vezao uz nešto ili nekoga i da nisam više slobodan?

Problem je ako smo navezani na osobu pa mislimo: „Ne mogu bez tebe! Bez tebe ne mogu biti sretan!“ To dovodi do ovisnosti, do stalnog traženja da nešto mora biti kako smo zamislili i željeli. Jer kad nešto ostvarimo grijehom, imamo najprije zadovoljstvo, ali potom se javlja strah da to ne izgubimo i uz to posesivnost. To je nepogrešivi put da izgubimo mir i sreću.

Kada smo ovisni o drugima, mi smo svoju sreću stavili u njihove ruke. Naša sreća ovisi ne o nama nego o drugima. Kako se drugi ponašaju prema meni, tako se ja osjećam. Kad sam ovisan o drugima, moram stalno paziti kako se ponašam, stalno moram živjeti prema očekivanjima drugih ljudi.

Dakle, problem je u identificiranju s mišljenjima drugih ljudi. Ja sam ono što drugi misle o meni. Vole me, hvale me, cijene: ja se osjećam dobro. Kritiziraju me, ne zahvale mi, odbacuju me: ne osjećam se dobro.

Tako, svoju sreću i svoj identitet polažu u ruke drugih ljudi. Tako postaju marionete u njihovim rukama. Izumili smo strojeve, a zatim smo postali strojevi. Kao što mi iz daljine upravljamo strojevima, televizorom i dr., tako drugi upravljaju s nama i s našim raspoloženjem.

Isto tako, ljudi se identificiraju sa stvarima pa misle da je njihov identitet u onome što imaju. No, problem je što zaboravljaju da nitko od nas ljudi nije vlasnik stvari, da mi ne posjedujemo stvari nego da nam je Gospodin dao, povjerio stvari da njima upravljamo kako bismo mogli živjeti. I povjerio nam je ljude, djecu, da ih odgajamo i pomognemo im da postanu zreli ljudi, sposobni za život. Ali ni djeca nisu naše vlasništvo.

Kad se ljudi identificiraju sa stvarima, misle da će svoju sreću pronaći u stvarima, u novcu, u gomilanju bogatstva, ali to je pogreška, jer stvari su nestabilan temelj pa lako izgubimo mir i sreću. Zato nas Isus uči: „Klonite se i čuvajte svake pohlepe: koliko god netko obilovao, život mu nije u onom što posjeduje.“ (Lk 12, 15)

TREBAMO POSEBNO RAZVIJATI SPOSOBNOST OSJEĆANJA KAO NAČINA SPOZNAVANJA DA NAŠE SRCE BUDE BUDNO KAKO BISMO U MOLITVI OSJEĆALI BOŽJU PRISUTNOST I LJUBAV. OSJEĆAJI, KAO ŠTO SU RADOST I SREĆA, BIT ĆE NAM DAROVANI. NO, AKO NEKAD OSJEĆAJI U MOLITVI IZOSTANU, OSTANIMO VJERNI MOLITVI I GOSPODINU KOJI NE SAMO OSJEĆA LJUBAV PREMA NAMA NEGO JEST LJUBAV.

Isus ne želi da budemo bezumni kao onaj bogati čovjek koji bogatstvo nije dijelio s drugima nego je srušio svoje žitnice i podigao veće i pomislio kako može uživati, jesti, piti. Jer sve to je tako nestabilno i nesigurno da sve što imamo može u trenu propasti. Na koncu, kad umremo ništa sa sobom nećemo ponijeti. Stoga je Isus i postavio pitanje: „A što si pripremio, čije će biti?“ (Lk 12, 20)

Iz tih razloga Gospa nam pokazuje put prema pravoj sreći: „Zato, dječice, odlučite se za molitvu. Samo tako ćete biti sretni i Bog će vam dati što od njega tražite.“ (25. 12. 1993.)

Gospa želi da iskusimo pravu sreću u molitvi, u susretu s pravim prijateljem, u kojem je izvor sreće: „Neka mali Isus zavlada u vašim srcima i samo ćete onda biti sretni kad je Isus vaš prijatelj.“ (25. 11. 1993.) Sreća ovisi o srcu. Kad je Isus u srcu, kad je njegova ljubav u nama, tada smo sretni.

To je ono što je Isus rekao na koncu govora o bogatom čovjeku koji je mislio da će uživati i biti sretan kada poveća svoje bogatstvo: „Tako biva s onim koji sebi zgrće blago, a ne bogati se u Bogu.“ (Lk 12, 21) Bogatstvo, zadovoljstvo i mir tražiti u Bogu – to je put do prave sreće koju nam nitko i ništa ne može oduzeti. Tražiti Boga i Njegovu ljubav – to je važno, a sreća će sama doći.

Na pitanje jednog sudionika posta u Kući mira u Bijakovcima je li sretan, fra Slavko Barbarić je odgovorio: „Nisam postao svećenik da budem sretan.“ Nitko od sudionika seminara isprva nije shvaćao te riječi no ka-

snije nam je fra Slavko objašnjavao da kršćanin, a posebice svećenik, ne treba ići za tim da bude sretan, da njemu bude ugodno, nego da služi Bogu i ljudima, a posebno slomljenom životu.

Zadaća svećenika nije u tome da njemu bude dobro i da bude samo s dobrima. U tom smislu fra Slavko je govorio: „Nemoj očekivati da uvijek sve bude dobro, jer neće biti tako. Nemoj kukati čekajući kad će se problemi riješiti sami od sebe, nego ti obuj svoju obuću i oboružaj se istinom, ljubavlju i povjerenjem.“

Slobodan čovjek svoju sreću nije stavio u ruke drugih ljudi. Slobodan je kad ljubi ne čekajući da ga ljube, kad zahvaljuje ne očekujući da njemu zahvale.

Upravo je svećenik onaj koji treba doći tamo gdje nije sve u redu, gdje je život ugrožen, gdje su veze među ljudima pukle.

Osjećao sam da me fra Slavko vodi u same dubine i tajne evanđelja. No, ipak je u meni tinjalo pitanje: A ja? Što je s mojom srećom? Upijao sam fra Slavkov odgovor: „Čovjek ne treba tražiti sreću. Ona će sama doći. Sreća nije cilj. Ona je plod – plod služenja i žrtve za druge.“

ZAKLJUČAK O OSJEĆAJIMA

Iz svega ovoga zaključujemo da su osjećaji važni i da imaju svoje mjesto u molitvi srcem: kako osjećaj kao mogućnost spoznavanja tako i osjećaji (emocije) kao što su radost, žalost, sreća...

Doduše, osjećaji (emocije) ne smiju se preneglasiti, jer su prolazni i varljivi. „Veoma je važno naglasiti da moliti srcem ili slaviti srcem nipošto ne znači uvijek biti jednako potvrdno raspoložen. Jer, ne zavisi to od naših osjećaja, nego od našega nutarnjeg stava. A stav može nekada, zavisno od naših životnih prilika, biti popraćen radosnim osjećajima, ali i bez njih.“ (fra Slavko Barbarić)

Trebamo posebno razvijati sposobnost osjećanja kao načina spoznavanja da naše srce bude budno kako bismo u molitvi osjećali Božju prisutnost i ljubav. Osjećaji, kao što su radost i sreća, bit će nam darovani. No, ako nekad osjećaji u molitvi izostanu, ostanimo vjerni molitvi i Gospodinu koji ne samo osjeća ljubav prema nama nego jest Ljubav.

Neka vaša srca, dječice, budu uzdignuta u molitvi prema nebu

„Draga djeco! U ovom milosnom vremenu pozivam vas na molitvu srcem. Neka vaša srca, dječice, budu uzdignuta u molitvi prema nebu, da bi vaše srce osjetilo Boga ljubavi koji vas liječi i ljubi neizmjernom ljubavi. Zato sam s vama da vas vodim putem obraćenja srca. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu!“

1. „U OVOM MILOSOM VREMENU POZIVAM VAS NA MOLITVU SRCEM. NEKA VAŠA SRCA, DJEČICE, BUDU UZDIGNUTA U MOLITVI PREMA NEBU...“

Molite – to je najčešća Gospina poruka u Međugorju. No zašto uz *molite* dodaje još jednu riječ – *srcem*? Nije li dovoljno da kaže: *Molite*?

Očigledno da nije, jer Gospa zna da u molitvi možemo ostati na površini doživljaja. Gospa razlikuje molitvu *iz običaja* i *molitvu srcem* (2. 5. 1985.). Molitva *iz običaja* molitva je koja nije ušla u srce, nego je ostala na površini kao izvanjski čin koji se promatra pod vidom obveze i dužnosti koju treba obaviti. U takvu pristupu razlozi za propuštanje molitve lako prevagnu nad razlozima za molitvu. U takvoj molitvi nema dubine ni osobnog proživljavanja. Za vrijeme takve molitve više smo odsutni nego prisutni. Naše srce nije u molitvi, nego na nekom drugom mjestu. Takva molitva protječe u mlakosti, ravnodušnosti i osrednjosti. U nju nismo potpuno, srcem uronjeni, nego tek djelomice. Nakon takve molitve ostajemo ili se doma vraćamo isti, nepromijenjeni.

U molitvi srcem – kao što Gospa kaže – srce se uzdiže prema nebu. U njemu se budi čežnja za „neбом“, za Bogom, za Božjom blizinom. U srcu se javlja ono što su iskusili psalmisti:

- „Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja čezne, Bože, za tobom. Žedna mi je duša Boga, Boga živoga: o, kada ću doći i lice Božje gledati?“ (Ps 42)
- „O, Bože, ti si Bog moj: gorljivo tebe tražim; tebe žeda duša moja, tebe želi tijelo moje, kao zemlja suha, žedna, bezvodna.“ (Ps 63, 2)

U molitvi srcem, mi se Bogu posve predajemo. U njoj smo rado, srcem prisutni i pozorni. Ne molimo da nešto izmolimo, nego srcem proživljavamo sve ono što činimo. U njoj nismo polovično uronjeni, mlaki i neodlučni, nego srcem – potpuno.

U molitvi srcem nije riječ o nekom novom molitvenom obliku poput krunice, klanjanja i sl., nego o načinu *kako* moliti krunicu, *kako* slaviti misu, *kako* se klanjati Isusu... Uz to, u molitvi srcem važno je ono što se u meni događa dok molim, mijenja li me molitva (kao carinika u Hramu) ili ostajem isti kao i prije nje (kao farizej u Hramu).

2. „DA BI VAŠE SRCE OSJETILO BOGA LJUBAVI KOJI VAS LIJEČI I LJUBI NEIZMJERNOM LJUBAVI.“

Gospa misli da Boga možemo osjetiti, ali uz jedan uvjet: „Vi ne vidite Boga, dječice, ali ako molite osjetit ćete Njegovu blizinu.“ (25. 4. 2006.)

Dakle, nama ljudima moguće je u molitvi – naravno, samo u dubljolj molitvi, u molitvi srcem – osjetiti Boga i Božju ljubav.

Kako se to postiže?

Valja naglasiti da je to milost, ali koju je moguće primiti. Zato je važno moliti se Duhu Svetom koji otvara srca i budi sposobnosti koje su u *nama*. Pavao nas uvjerava da je „ljubav Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan“ (Rim 5, 5). Dakle, Božja je ljubav u nama, što znači da se ne trebamo truditi steći je, nego samo očuvati i buditi, odnosno otkrivati slojeve koji je prekrivaju i koji otupljuju osjetila u nama kako bi ona mogla djelovati u nama i preko nas te kako bismo je mogli osjetiti. A upravo je često u tome velika poteškoća, jer nismo svjesni tih slojeva.

Osim molitve Duhu Svetom, od velike je pomoći post, naravno, post srcem koji *odstranjuje* (tvrde) slojeve nataložene u našem srcu, a zbog kojih smo neosjetljivi za dublje stvarnosti.

3. „ZATO SAM S VAMA DA VAS VODIM PUTE M OBRAĆENJA SRCA.“

Smisao i cilj molitve srcem je obraćenje srca. Možemo moliti i postiti, ali ako nema svijesti o potrebi vlastitog obraćenja, o potrebi *mojeg* obraćenja, odnosno o obraćenju *mojega* srca, ostajemo na površini.

U obraćenju srca događa se preobrazba. Kada se srce mijenja, sve se mijenja. Ako molimo, a ostajemo isti nakon molitve, molitva nije ispunila svoj smisao. Molitva treba smjerati na obraćenje, jer u promjeni molitelja njezino je ispunjenje. Ako se to ne događa, naša molitva neće postati put do mira u svijetu i neće mijenjati nikoga – najprije neće mijenjati nas!

Pod obraćenjem Gospa ne misli samo na preobrazbu koja se zbila jedanput u životu (od nevjere u vjeru). To je tek početak, ali s obzirom na to da nijedan dan nije isti, u svaki trebamo ulaziti nanovo. „Ne možete reći da ste obraćeni, jer vaš život mora postati *svakidašnje* obraćenje.“ (25. 2. 1993.)

Izjava za javnost

IVICA ŠARAC

Prošli prilog završili smo konstatacijom da se mostarsko-duvanjski biskup Pavao Žanić na propovijedi od 25. srpnja 1981. godine oprezno ogradio, ali i afirmativno odredio prema tvrdnjama djece da im se ukazuje Gospa („nisu podgovorena“, „ne lažu“, „da li je ono njihovo vlastito doživljavanje ili vrhunaravno, to je teško reći“) te da je podsjetio vjernike kako je Katolička Crkva u ovakvim slučajevima oprezna u donošenju konačnoga suda. Štoviše, vrijeme je pokazalo kako su neke njegove riječi s te propovijedi imale proročansku snagu („Jedno je sigurno: u dušama se nešto pokrenulo“).

U ovom prilogu vidjet ćemo da je biskup Žanić u osnovi još neko vrijeme imao konzistentan stav o međugorskim događajima, stav koji se u bitnomu podudara s onim što je izgovorio na spomenutoj propovijedi. To je pogotovo jasno potvrđeno u *Izjavi za javnost* Biskupskog Ordinarijata Mostar, koja je objavljena 16. kolovoza 1981. na prvoj stranici „Glasa koncila“ i za koju se u uvodnom dijelu kaže da je nastala zbog očekivanja javnosti „da nešto progovorimo o događajima u župi Međugorje, gdje šestero djece tvrde da im se Gospa ukazuje“. Prvi dio *Izjave* (iznesene u sedam točaka) kritizira novinare ateističkog uvjerenja zbog podrugljivog, ironičnog i uvrjedljivog načina na koji pišu o međugorskim događajima i zato što se u novinama piše s pozicije sile i optužuje bez ikakvih dokaza „da su djeca podgovorena.“ U tekstu se nadalje odbacuju tvrdnje ondašnjih režimskih novinara da su mjerodavne crkvene vlasti proglasile međugorske događaje praznovjerjem te se izražava žaljenje što se Katoličkoj Crkvi u Hercegovini u javnosti neistinito optužuje „zbog političkih i prevarantskih namjera.“ Drugi dio *Izjave za javnost* najprije tematizira ukazanja općenito i podsjeća kako je Crkva u takvim slučajevima bila oprezna dok je, primjerice, izrekla pozitivan sud o ukazanjima u Lurdu

ili Fatimi te da je u povijesti bilo primjera ustanovljene halucinacije, psihičkih doživljaja ili običnih neistina u nekim slučajevima u kojima su „pobožne duše“ tvrdile da vide nešto nadnaravno. No, za međugorski slučaj mostarski Ordinarijat doslovno kaže sljedeće: „Sigurno je, da djeca nisu ni od koga, posebno iz Crkve, podgovorena da govore neistine. Isto tako, barem zasad, sve navodi na to, da djeca ne lažu. Ostaje ono najteže pitanje: da li je to subjektivni doživljaj djece ili nešto nadnaravno?“ Dakle, s nešto više opreznosti ponovljen je stav da djeca nisu podgovorena i da ne lažu, ali ono najvažnije i najteže pitanje (o nadnaravnosti događaja) i dalje ostaje neodgovoreno. Tekst *Izjave za javnost* završava pozivanjem na glasoviti Gamalielov mudri „poučak“ iz Djela apostolskih, a koji je kasnije u kontekstu međugorskih zbivanja češće korišten kao poziv na strpljenje u čekanju konačnog pravorijeka: „Ako je taj naum ili to djelo od ljudi, propast će; ako li je pak od Boga ne ćete ga moći uništiti.“ (Dj 5, 38-39)

Izjava mostarskog Ordinarijata bila je povod tadašnjim vlastima da pozovu biskupa Žanića na razgovor 19. kolovoza, o čemu je napravljen zapisnik u *Komisiji Izvršnog vijeća Socijalističke Republike BiH za odnose sa*

vjerskim zajednicama. Nakon kraćega uvoda Muhamed Bešić, predsjednik Komisije i ujedno član Izvršnog vijeća Skupštine SR BiH, započeo je s kritikama zbog održavanja „vjerskih obreda van crkve“ i okupljanja vjernika u Bijakovcima te zbog „politizacije crkve i zloupotrebe vjere u političke svrhe“, da bi potom prozvao biskupa zbog njegove kritike ateističkih novinara u *Izjavi za javnost*, optuživši ga da želi sukobiti „ateiste i građane vjernike.“ Bešić je nastavio s optužbama zbog „protu-državnog rada“ pojedinih svećenika (fra Joze Zovke, fra Joze Križića i fra Ferde Vlašića), koji su navodno s oltara pozivali na rušenje državnog poretka. Bešić optužuje dalje da jedan broj svećenika iz mostarske biskupije „manipuliše djecom i zloupotrebljava vjerska osjećanja građana“ te da neki od njih „neprijateljski djeluju protiv socijalističke Jugoslavije“, da bi taj dio razgovora zaključio s prijetnjom da će neki svećenici biti privedeni pred „sud naroda“, a da će biskup osobno morati „snositi odgovornost za ponašanje crkve i pojedinih svećenika“ u svojoj biskupiji. Na ovo je, kako stoji u zapisniku, biskup Žanić navodno reagirao „očito ljutit, tobože uvrijeđen“ ovim riječima: „Vjerski obredi

Foto: Arhiv ICM

van crkve nisu nigdje održavani. To što vi želite tvrditi da je pojava Gospe sujevjerje isto je što i tvrdnja da nema boga (tako u izvorniku, nap. I.Š.) i ja tako nešto s pravom odbacujem. Za mene je normalno što novine pišu, ali ne i što vrijeđaju. Sve to što tisak piše meni izgleda kao da pijani pišu. Uzmite sve te napise i dobro ih analizirajte pa ćete se u to uvjeriti. Osim toga, ono što djeca govore u vezi sa pojavljivanjem Gospe znam da ih nitko nije nagovorio. Da li djeca govore istinu ili neistinu, o tome se ništa ne može reći, ili bar ja o tome ne mogu reći ni 'da' ni 'ne'.“ U nastavku razgovora biskup se Bešiću požalio na tisak koji ga je optužio za „kontrarevoluciju, kleronacionalizam i ustaštvo“ i zato što su ga mediji toliko uzeli na zub da „ljudi govore“ da je već u zatvoru, a onda je opet tematizirao međugorska zbivanja navodno ovim riječima: „Ja nisam rekao Gospa se pojavila i nije se pojavila. Nije moje da ja o tome dajem sud. To mogu biti dječje halucinacije. Kada bih ja rekao 'Gospa se pojavila', to bi filozofi ateizma jedva dočekali. Oni su za takvu tvrdnju zainteresirani sa stanovišta ateističke filozofije. Za filozofiju koja ne priznaje boga (tako u izvorniku, nap. I.Š.) takva tvrdnja bi imala svoju smislenost.“ Biskup je još jednom naglasio da ništa nije uradio

protivno zakonu niti je u svojoj propovijedi nastupio onako „kako to vaš tisak tendenciozno prikazuje.“ Na Bešićevu opasku da su „nacionalisti na Kosovu“ isto tako najprije indoktrinirali djecu „protiv sistema“ i da imaju dokaza „da se na vjerskoj pouci u vašoj dijezi (tako u izvorniku, nap. I.Š.) djeca indoktriniraju i da se ona huškaju protiv ovoga sistema“, biskup je ponovio da djecu nitko nije nagovarao i da u svemu tome nema nikakve politizacije, dodavši zatim i ovo: „Ja ne mogu reći ono što bi vi željeli. Ja ne mogu reći da je to praznovjerje, jer ono što je crkva proučila ja to i prihvatam (sic!). Takodjer ja nisam dao nikakav povod vašem tisku da me onako brutalno napada. Ja se ne mogu osjećati optužen za kontrarevoluciju, ustaštvo, jer to nema nikakvog temelja. Ni Zovko nije govorio sve ono što mu se pripisuje i od tiska servira. Jer, da neko manipulise (sic!) djecom, to bi policija brzo otkrila, to se ne da tako lako sakriti. Ja ne prihvatam vašu tvrdnju da je Zovko djecu izolovao (sic!). Tamo se posljednjih mjeseci odigravala prava ludnica. To je bilo pravo gnjavljenje. Sve je to daleko od istine. To nema nikakve veze sa Kosovom.“ Prema zapisniku, dijalog između Bešića i biskupa Žanića postajao je sve značajniji kako je Bešić sve češće povezivao temu Gospinih ukazanja s tobožnjim ustaškim parolama po Međugorju, naglasivši da mu je sada „spao veliki teret“ jer je bio skoro povjerovao „da vi lično niste umiješani u sve to“, ali da su mu sada „stvari potpuno jasne“, zaprijetivši potom „da ćemo mi“ u korijenu eliminirati sve one koji žele ugroziti „naš sistem i tekovine socijalističke revolucije“. Na to je, prema zapisniku, biskup Žanić „poskočio uzevši cigaretu iz kutije koja se nalazila pred Bešićem“, rekavši uzbuđeno da ga je Bešić pogrješno shvatio, ali je u svom obrazloženju ostao pri stavu da se Katoličkoj Crkvi u Hercegovini tendenciozno optužuje i da su prigovori na njega i na njegovo držanje kao biskupa izmišljeni i

bez ikakvih dokaza. Na kraju je Bešić ponovio prijetnju, istaknuvši da Komisija za odnose s vjerskim zajednicama nije „organ“ koji utvrđuje nečiju odgovornost, no da će, kako je kazao, „nadležni organi“ poduzeti potrebne mjere, „a vi lično kao biskup morate preuzeti odgovornost za ponašanje katoličke crkve u Hercegovini.“ Uz zapisnik je priložena i cjelovita *Izjava za javnost* mostarskog Ordinarijata.

Biskup Žanić je istoga dana, 19. kolovoza, poslao izvjешće (pisano na tri stranice) tadašnjemu apostolskom nunciju u Beogradu (Michele Cecchini), u kojemu ga je informirao o medijskim i političkim napadima, o više nego dvosatnom razgovoru s Muhamedom Bešićem i prilično detaljno o međugorskim događajima, za koje je u zaključku naveo da se u njegovoj duši „nije iskristalizirao sud o svemu tome“ i da nije jasno jesu li to „halucinacije“ ili nešto doista „vrhunaravno“. Biskup je očigledno bio sve zabrinutiji zbog medijskih i političkih napada i prijetnji, pa je zamolio nuncija da obavijesti Svetu Stolicu i uloži neki prigovor ili protest kod beogradskih vlasti, dodavši na kraju: „Ako sam kriv, neka pokrenu protiv mene proces; ako nisam kriv, neka me ne optužuju.“ Uskoro će se (za dva tjedna) o istoj temi obratiti pismom samo političkom vrhu tadašnje države, ali o tomu više u sljedećemu prilogu!

Zašto je Gospi tako važno naše srce?

PAULA TOMIĆ

ZADNJA GOSPINA PORUKA od 25. kolovoza 2023. sastoji se od pet rečenica. U tih pet rečenica, riječ 'srce' upotrijebljena je čak 4 puta i to ovako:

1. ...pozivam vas na molitvu **srcem**.
2. Nek' vaša **srca** budu uzdignuta u molitvi...
3. ...da bi vaše **srce** osjetilo Boga ljubavi...
4. ...da vas vodim putem obraćenja **srca**.

Očigledno je to naše ljudsko srce za Gospu vrlo važno. Zašto? Pogledajmo najprije što u Bibliji zapravo znači riječ srce?

„Biblija spominje ljudsko srce gotovo 300 puta. U suštini, ovo je

ono što kaže: srce je duhovni dio nas gdje prebivaju naši osjećaji i želje.

Ljudsko srce, u svom prirodnom stanju, jest zlo, podmuklo i prijevarno. Jeremija 17,9 kaže: „Srce je prijevarno više od svega, i podlo je ono; tko da ga pronikne?“ (VB). Drugim riječima, pad je utjecao na najdublje dijelove naše osobnosti; naš um, osjećaji i želje okaljani su grijehom – i slijepi smo na to koliko je ovaj problem prisutan.

Možda ne razumijemo naša vlastita srca, ali Bog razumije. On „poznaje tajne srca“ (Psalam 44,21; vidi također 1. Korinćanima 14,25). Isus „ih je sve poznavao i nije trebalo da mu tko posvjedoči o čovjeku.

Ta sâm je znao što je u čovjeku“ (Ivan 2,24-25). Na temelju Njegove spoznaje srca, Bog može suditi pravedno: „Ja, Gospod, istražujem srce i ispitujem bubrege, da bih svakomu dao prema putima njegovim, prema plodu djela njegovih“ (Jeremija 17,10 VB).

U Marku 7,21-23, Isus je istaknuo palo stanje našeg srca: „Jer iznutra, iz srca ljudskoga, izlaze zle misli, preljubi, bludništva, ubojstva, krađe, lakomstva, pakosti, prijevara, razvratnost, zlo oko, hula, oholost, bezumlje. Sva ta zla iznutra izlaze i onečišćuju čovjeka“ (VB). Naš najveći problem nije vanjski, već unutarnji; svi imamo problem srca.

Da bi osoba bila spašena, srce mora biti promijenjeno. To se događa samo po Božjoj snazi kao odgovor na vjeru. „Jer srcem se vjeruje na pravednost“ (Rimljanima 10,10 VB). U svojoj milosti, Bog može u nama stvoriti novo srce (Psalam 51,10; Ezekiel 36,26). Njegovo obećanje je da oživljava duh poniznih i oživljava srce skrušenih (Izaija 57,15).

Božje djelo stvaranja novog srca u nama uključuje ispitivanje naših srca (Psalam 17,3; Ponovljeni zakon 8,2) i ispunjavanje naših srca novim idejama, novom mudrošću i novim željama (Nehemija 7,5; 1. Korinćanima 10,24; 2. Korinćanima 8,16).

Srce je srž našeg bića, i Biblija pridaje veliku važnost tome da čuvamo naša srca čistima: „Svom pomnjom čuvaj srce svoje, jer iz njega izvire život“ (Izreke 4,23 VB).“ (izvor: <https://www.gotquestions.org/Hrvatski/srce.html>)

Bog je postojanje, on je bitak. On je 'Onaj koji jest'. On je dobrota, ljepota, uzvišenost, sklad... jednom riječju LjUBAV... Svijet u kojem živimo stvoren je od Boga i on je Božji svijet. Po čovjekovom padu, u svijet je ušao grijeh. A s grijehom i sile zla – moć Onoga koji nije, koji je nepostojanje, crna rupa nesklada, uništenja, smrti...

Dakle važno nam je osvijestiti si da je naše srce u svom izvornom stanju zbog ranjenosti grijehom zapravo srce od kamena, s puno rana, krivih slika, očekivanja, puno krivnje, strahova, egoizma... A budući da sve što radimo mi bojimo onim što se nalazi u našem srcu, možemo shvatiti koliko je važno da taj naš unutarnji dio ozdravi, izliječi se, postane lijep.

Svijet koji se raspada oko nas: pun ovisnika, smeća, agresije, strahova, bolesti, krivih ideologija, ratova i društvenih nemira... a sad i pun iznenađujućih strašnih odgovora prirode u olujama, potresima, poplavama... nije ništa drugo nego vanjski odraz stanja našeg srca koji je potonuo u grijeh.

Bog je postojanje, on je bitak. On je 'Onaj koji jest'. On je dobrota, ljepota, uzvišenost, sklad... jednom riječju LjUBAV... Svijet u kojem živimo stvoren je od Boga i on je Božji svijet. Po čovjekovom padu, u svijet je ušao grijeh. A s grijehom i sile zla – moć Onoga koji nije, koji je nepostojanje, crna rupa nesklada, uništenja, smrti...

Gospa se u ovim vremenima skupa sa cijelom Nebeskom crkvom i ljudima koji su se Njoj posvetili („potomcima Žene“), snažno bori za ozdravljenje i obnovu ovog Božjeg svijeta. Zato se bori protiv korijena problema koji je u grijehu, jer grijesi su otvorena vrata za djelovanje zloga u svijetu. A mjesto grijeha je u ljudskom srcu.

To je razlog tolikih Gospinih poziva na obraćenje srca, na uzdignuće srca u molitvi k Bogu, da ga Bog u snazi Duha Svetoga liječi i posvećuje i tako čisti od grijeha i zatvara put silama tame.

Na svakome od nas je ponovno odgovornost, hoćemo li se ubrojiti u Gospinu djecu, njezine sljedbenike i skupa s njom ući u duhovni rat protiv grijeha i zla, ili ćemo u našoj mlakosti i neodlučnosti dopuštati da se zli i dalje služi i našim grijesima i ranama za još veće uništavanje duša i svijeta?

Vrijeme je za odabrati stranu! Život ili smrt? Blagoslov ili prokletstvo? Biraj!

O knjizi

Ikonografski složene dramatične sudbine iseljenika i njihovih obitelji, borba između staroga i novoga u svijetu i u Crkvi, raspad jugoslavenske tvorevine i bolno nastajanje slobodne Hrvatske, svećenička zvanja u nrtlogu previranja i događaj na Brdu Križa noću kada se nazire buđenje dana, sve se to isprepliće u ovome romanu na granici stvarnosti i fikcije ovijene tajnom. Glavni lik govori: „Nikad nisam očekivala da ću živjeti negdje drugdje, ali životni udarci odbacili su me daleko i to drugdje postalo je moj najmiliji dom. To se nije dogodilo samo od sebe. Vijugavu putanju svojega postojanja i njezinu postupnu preobrazbu, od jučer do danas, doživljam kao blagoslov i u tome pronalazim srce svijeta.“

O autorici

Rođena u Hrvatskoj, supruga i majka, Darija Škunca Klanac živi u Montrealu. Od 1984. prati međugorska ukazanja. Posvetila je nekoliko godina života istraživanju toga fenomena te pratila na tisuće hodočasnika u Međugorje. Objavila je ciklus referentnih knjiga o tim događajima i o svojem iskustvu s hodočascima. Njezine knjige objavljene su na hrvatskom, francuskom, poljskom, mađarskom i engleskom jeziku. Na jednom od svojih putovanja doživjela je nešto što ju je potaklo da za 40. obljetnicu ukazanja Gospi pokloni svoj prvi roman.

Iz pera autorice

Svim putnicima, hodočascima, izbjeglicama, svima koji traže. Od kuda god krenuo, kamo god stigao, gdje god se nastanio, naići ćeš na srce svijeta. To je ono bitno što ćeš prepoznati u sebi i ljudima.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

KREŠIMIR
MILETIĆ

Foto: Arhiv ICMM

KRENIMO PUTEM OBRAĆENJA SRCA

U posljednjoj poruci Gospa nas poziva na molitvu srcem, da naša srca budu uzdignuta u molitvi prema nebu.

Tako će naše srce osjetiti Boga ljubavi koji nas liječi i ljubi neizmjernom ljubavi. I zaista, zagledani isključivo u ovozemaljske stvarnosti u opasnosti smo da ostavimo naše srce izglednjelo, isušeno, bez iskustva punine ljubavi za koju smo dizajnirani. Mi

smo stvoreni za vječnost, za potpuno i savršeno zajedništvo s Presvetim Trojstvom i naše srce jedino u Bogu može pronaći mir. Zato je važno stvoriti preduvjete da možemo trajno ulaziti u iskustvo neizmjerne Božje ljubavi, koja nas liječi i osposobljava da ljubimo potpuno. A put do tog iskustva i stanja jest upravo molitva srcem, obraćenje srca.

Isus je prekorivši pismoznance i farizeje, nazivajući ih objeljenim

grobovima, naglasio kako je Bogu važno ono što je unutra, a ne ono što bismo mi željeli o sebi prikazivati na izvana. Grešni smo i svatko ima iskustvo svoje vlastite slabosti, koja nas ranjava i iscrpljuje, onesposobljavajući nas za pravu ljubav. Jer, dok se god vrtimo oko svojih rana, zagledani u sebe, nismo sposobni u potpunosti se darivati drugima oko nas. Ranjeno srce se osamljuje, izdvaja iz zajedništva, istovremeno

žudeći za ljubavlju i ozdravljenjem. No, svatko tko je prošao ili prolazi kroz neki težak period zna da je nama, isključivo našim ljudskim snagama, vrlo teško doprijeti do ozdravljenja.

Izranjene obitelji, izranjeni odnosi i gorki plodovi tih izranjenosti osiromašuju Crkvu i zaista kad jedan ud trpi, trpi cijelo tijelo. A svi smo zajedno Crkva - mistično tijelo Kristovo. Izlaz iz stanja izranjenosti, rezigniranosti, depresije jest prije svega promjena stava prema toj stvarnosti. Što mogu učiniti? Mogu uzdignuti to moje srce u molitvi prema nebu, 'iznad' ovih stvarnosti, prikazati ga Bogu. Iz te boli rađa se iskrena molitva, iskreni vapaj, jer tada smo pred Gospodinom razgolićeni, bez uobičajenih obrambenih mehanizama. Krize i rane nam tako

Mi jednostavno ne možemo isključivo ljudskim snagama ljubiti našu djecu, naše supružnike na način koji ih izgrađuje i osposobljava za ovo najvažnije iskustvo – iskustvo neizmjerne Božje ljubavi. Naša 'ljubav' je često sebična, egoistična, okrenuta sebi. Tek srce koje je ozdravljeno, slobodno, može ljubiti potpuno. Zato put ozdravljenja obitelji neizostavno vodi kroz naše osobno obraćenje i ozdravljenje.

pružaju novu perspektivu; šansu da konačno uđemo u ovo predivno iskustvo 'osjetiti Boga ljubavi'. Tada dobro znamo da je izlječenje, koliko god dugotrajan bio proces, očiti zahvat Boga jer je nadišlo naše ljudske snage, nadišlo i nadmašilo sposobnosti naših bližnjih da nam pruže taj lijek – neizmjernu ljubav – koju tek Bog može dati.

Gospa se ne ukazuje jer je nama 'dobro', već zato jer zna da je nama loše. To 'loše' se ne mjeri medicinskim, sociološkim ili psihološkim mjerilima. Loše nam je jer ne znamo moliti srcem, jer je srce često zarobljeno prolaznim, nebitnim stvarima. Zato je prazno i gladno. A Bog upravo traži gladno srce, jer gladno srce trči ususret, čezne za susretom i ispunjenjem. Stoga nam se zapitati imamo li srce zasićeno ispraznostima, koje hranu traži na pogrešnim izvorima, u ovozemaljskim stvarnostima. Toliko je toga što konkretno možemo učiniti drugačije, bolje, da usmjerimo cijelo naše biće prema nebu. To je obraćenje. To je obraćenje srca. Prekinuti hranjenje stvarima koje ne pridonose našem duhovnom rastu i okrenuti se potpuno Bogu kao izvoru života. A to nije moguće bez intenzivnog molitvenog i sakramentalnog života.

Iskustvo izranjenosti prisutno je i u našim obiteljima. U tim intenzivnim odnosima, koji su nam najvažniji, u kojima se izgrađujemo i sazrijevamo, postoji rizik da budemo ranjeni. Bilo da kao roditelji jednostavno ne uspijevamo savršeno ljubiti našu djecu jer smo i sami nesavršeni, pa u djeci sijemo sjeme frustracija i rana koje će trebati rješavati kroz svoj život i koje će i njih ograničavati u njihovim životnim ulogama. Bilo da ne znamo savršeno ljubiti naše bračne partnere, jer smo i sami ograničeni

i grješni, pa ranjavamo naš brak i ovo temeljno zajedništvo na kojem počiva obitelj.

No, radosna je vijest da nam Bog može i želi pomoći, da nas osposobi za ljubav, da polako rastemo u ljubavi. Zato je sakrament braka veliki dar nama po kojem, uz sakrament pomirenja i euharistije, primamo milost i snagu za ozdravljenje naših srca. Koliko više surađujemo s Božjom milosti, toliko će više plodova ljubavi biti u našem okruženju, u našim brakovima, u našim obiteljima. Mi jednostavno ne možemo isključivo ljudskim snagama ljubiti našu djecu, naše supružnike na način koji ih izgrađuje i osposobljava za ovo najvažnije iskustvo – iskustvo neizmjerne Božje ljubavi. Naša 'ljubav' je često sebična, egoistična, okrenuta sebi. Tek srce koje je ozdravljeno, slobodno, može ljubiti potpuno. Zato put ozdravljenja obitelji neizostavno vodi kroz naše osobno obraćenje i ozdravljenje.

Nije li predivno znati da na tom putu nismo sami, da ne koračamo poput lutralica ne znajući kuda i kako ići? Gospa nam otkriva da nam ona na tom putu daje vodstvo. Ona, čije je srce potpuno u Bogu, koja je milosti puna. Ona je živjela stvarnosti naših života, proživjela majčinstvo. I njezino je srce pobodeno mačem, ranjeno. No, te su rane dovele do još tješnje, savršene sjedinjenosti s Bogom. Zato nam je Gospa potrebna, potrebno nam je njezino Bezgrješno Srce. Što mogu konkretno učiniti da se pokrenem i odgovorim na njezin poziv? Mogu za početak napraviti popis stvari koje mogu promijeniti u svom svakodnevnom životu da stvorim preduvjete za molitvu srcem. Čega se to trebam odreći? Što trebam promijeniti? Ono što nas treba radovati jest to da je to moguće. Na nama je da se pokrenemo.

**IZRANJENE
OBITELJI,
IZRANJENI ODNOSI
I GORKI PLODOVI
TIH IZRANJENOSTI
OSIROMAŠUJU
CRKVU I ZAISTA
KAD JEDAN UD
TRPI, TRPI CIJELO
TIJELO. A SVI
SMO ZAJEDNO
CRKVA - MISTIČNO
TIJELO KRISTOVO.
IZLAZ IZ STANJA
IZRANJENOSTI,
REZIGNIRANOSTI,
DEPRESIJE JEST
PRIJE SVEGA
PROMJENA STAVA
PREMA TOJ
STVARNOSTI. ŠTO
MOGU UČINITI?
MOGU UZDIGNUTI
TO MOJE SRCE U
MOLITVI PREMA
NEBU, 'IZNAD'
OVIH STVARNOSTI,
PRIKAZATI GA
BOGU.**

Nadbiskup Cavalli predslavlja misu zalušnicu za nadbiskupa Hosera

U nedjelju 13. kolovoza obilježena je druga obljetnica smrti nadbiskupa Henryka Hosera, prvog apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorju.

„Kao zahvalu Gospodinu za njegov život i djelovanje ovdje u Međugorju spominjemo ga se u ovoj euharistiji“, kazao je na početku mise zalušnice za mons. Hosera međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić.

Misu zalušnicu za svoga prethodnika predslavio je sadašnji apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli kojemu su koncelebrirali međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić i vrhovni poglavar palotinaca, reda kojem je pripadao i mons. Hoser, otac Zenon Hanas te još 64 svećenika.

„Vjerujem u općinstvo svetih“, kazao je na početku svoje homilije nadbiskup Cavalli, a onda i objasnio što je to općinstvo svetih.

„Oni koji su umrli su sveci, jer su sjedinjeni sa Svecem, Isusom, pravim i jedinim svecem. Mi u slavlju svete mise postajemo sveci sjedinjujući se s Isusom, pravim i jedinim svecem.

Mi i oni smo, u euharistiji, sjedinjeni u jedinom Gospodinu, Isusu. Ovo je općinstvo svetih.

Zato se danas sjedinjujemo u Isusu s biskupom Hoserom, mojim prethodnikom, koji živi u Gospodinu Isusu. Ovdje mi molimo za njega i on moli za nas. Mi smo u zajedništvu u Isusu općinstvo svetih“, kazao je nadbiskup Cavalli, a u svojoj propovijedi govorio je i o misnim čitanjima, posebno se osvrnuvši na današnji evanđeoski ulomak u kojem je Isus pružio ruku prema Petru koji je tonuo u jezeru, zgrabio ga i rekao mu: „Malovjerni, zašto si posumnjao?“ te pojasnio kako vjera znači imati sigurnost.

„Vjera znači imati sigurnost da me Gospodin Isus uvijek spašava jer me voli. Vjera znači imati sigurnost da me Isus nikada ne napušta. Vjera znači imati sigurnost da Gospodin vidi moj život u perspektivi. Vjera znači imati sigurnost da me Isus ispunio darovima, talentima. Vjera znači imati sigurnost da Isus želi da razvijam darove koje mi je dao. Vjera znači sigurnost da je zajednica u kojoj živim Njegova Crkva, koju On voli i koju ja moram voljeti“, kazao je nadbiskup Cavalli te još jednom upitao: „Malovjerni, zašto si sumnjao?“ Zaključujući svoju homiliju nadbiskup Cavalli kazao je kako je sveti Pavao sve to sazeo u tri rečenice: „Spasenje je po milosti. Oproštenje grijeha je samo po vjeri u Isusa. Božji sud je prema djelima koja činimo.“

U Međugorju proslavljena svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije – Velika Gospa

U utorak 15. kolovoza Crkva je proslavila svetkovinu Velike Gospe, odnosno svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo. Tijekom toga dana tisuće vjernika, kako stranih tako i domaćih, hodočastile su u Međugorje, u ovo mjesto molitve i mira, molili su na Brdu ukazanja i na Križevcu, pristupali sakramentu ispovijedi, te sudjelovali na svetim misama koje su se u župnoj crkvi sv. Jakova slavile u 6, 7, 8, 9, 11 i 19 sati.

Svetu misu u 6 sati predslavio je fra Dragan Ružić, u 7 sati međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, u 8 sati fra Ivan Hrkač, u 9 sati fra Marin Mikulić, te u 11 sati fra Antonio Primorac.

Središnje svečano misno slavlje bilo je u 19 sati na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju koju je pred brojnim hodočasnici i župljanima predslavio međugorski župni vikar fra Jure Barišić, a u koncelebraciji su bili fra Antonio Primorac i brojni drugi svećenici, dok je pod svetom misom pjevao veliki župni zbor „Kraljica Mira“ pod vodstvom s. Irene Azinović. Fra Jure Barišić je na početku svoje propovijedi kazao kako nijedan svetac u katoličkoj Crkvi nije toliko čašćen i nije mu posvećeno u jednoj liturgijskoj godini toliko blagdana kao što je to prema Blaženoj Djevici Mariji.

„To je iz razloga što Blaženu Dje-

vicu Mariju pronalazimo u onim ključnim trenucima Isusova života. Sva njezina veličina proizlazi iz njezine ovisnosti o svome sinu Isusu Kristu. Zato kada častimo i vršimo pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji mi imamo siguran put ili zvijezdu vodilju koja nas vodi do Isusa. U tom smislu ona je naša zagovornica, ona je naša posrednica, u konačnici ona je naša Majka. Iako Sveto pismo ne donosi opsežno njezin život, ipak se iz onoga što je o njoj zapisano dade vidjeti sva njezina veličina koja je sadržana u Elizabetinoj izjavi „blažena ti što povjerova“, kazao je fra Jure Barišić dodavši kako nam za svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo Crkva daje na razmišljanje evanđeoski ulomak po Luki u kojem Marija ide u posjet Elizabeti.

„Prva stvar koja se uočava iz evanđelja je da je Marija pohitila u gorje kako bi joj služila i bila od pomoći, a Elizabeta kad je čula Marijin glas se napunila radošću. Nositi Boga drugima, drugima biti na pomoći, služiti drugima spada u jednu od najljepših kršćanskih djela milosrđa. A Marija je upravo bila takva. Pozorna i pažljiva na čovjeka u potrebi. Tu se krije i poruka za nas vjernike, a ta je koliko mi vidimo čovjeka u potrebi, jesmo li pažljivi i pozorni kao Marija. Odnosno, nosimo li mi Boga

svojim bližnjima i njih tako razveseljujemo. Ne smijemo zaboraviti kako biti pažljiv i pozoran kao Marija znači biti budan za druge, za njih imati oko“, kazao je fra Jure te dodao kako iz toga proizlazi još jedna Marijina karakteristika koja je važna za naš svakodnevni život, a to je slušanje. „Čujem te i slušam te nije jedno te isto. Upravo je Marija imala takvu osobinu da je svu svoju pozornost usmjerila na drugoga. Zato u svojoj svakodnevnosti svaki put kad posvetimo svoju pozornost svome sugovorniku, mi poručimo da nam je on važan, želim saznati što ti imaš za reći. Cijenim tvoju riječ. To je ono što posebno nedostaje danas, da jedni drugima dademo na važnosti, odnosno da poštujemo jedni druge“, kazao je fra Jure te naglasio da smo danas gotovo zaboravili slušati i posvećivati pozornost na riječi osoba pokraj nas, jer nam je mobitel sve više u

rukama, te da pogledamo koliko vremena provedemo komunicirajući u našim obiteljima bez prisutnosti mobitela, televizora, laptopa... U tome nam može pomoći Marija, jer je ona pozorna, konkretna i ona zna slušati i djelovati. „Nakon što ju je Elizabeta pozdravila s 'blagoslovljena ti među ženama', uslijedio je Marijin Veliča. Osoba koja vidi drugoga u potrebi, čovjek koji služi drugome, taj će u drugome vidjeti klicu Božanskoga

te će njegov život biti blagoslovljen poput Marijinog i moći će poput nje izreći svoju zahvalu Bogu. Zapitajmo se braćo i sestre kako mi izričemo svoju hvalu Gospodinu za današnji dan. Pronalazimo li vrijeme u danu kako bi naša duša veličala Gospodina? Veličamo li uistinu Gospodina svojim riječima i djelima pred drugima? Marija je dala hvalu Bogu pred Elizabetom, a pred kime mi dajemo hvalu? Jedno

od misnih predslavlja kaže ovako: „Po našim hvalospjevima ti ne bivaš veći, nego mi stječemo milost spašenja“. Shvaćamo li svoj život kao dar kojim trebamo drugima posvjedočiti sve ono što nam je darovano od Oca kako bi tako i oni povjerovali tome Ocu?“, kazao je fra Jure Barišić te svoju propovijed završio riječima: „Kako bi mogli prepoznati drugoga u potrebi i kako bi mogli dati hvalu Bogu za velika djela u svome životu potrebno je odvojiti se od navezanosti na materijalno. Slaveći svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo Crkva nam želi poručiti upravo to. Odnosno kako materija, tijelo ima svoj uzvišeni smisao, ima svoje posvećenje u Božjem naručju kraj Tijela Kristova. Tijelo i materija moraju služiti duši koja je uvijek upravljena Bogu. Za nekoliko trenutaka i mi ćemo primiti Isusa Krista u svoje tijelo, svatko od nas će biti Hram u kojem prebiva Bog. Budimo kao i ona, nosimo Boga drugima da možemo poput nje izreći: Veliča duša moja Gospodina. Amen“, kazao je fra Jure Barišić na kraju svoje propovijedi.

Nakon svete mise večernji molitveni program nastavio se molitvom sedam Očenaša, Zdravo

Marija i Slava Ocu, blagoslovom nabožnih predmeta, a nakon toga uslijedilo je klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu.

Braća Tomislav i Antonio Ilić pješačili 800 kilometara od Austrije do Međugorja

Tomislav i Antonio Ilić dvojica su braće koja su se prije otprilike mjesec dana odlučili krenuti na hodočašće od Austrije do Međugorja dugo više od 800 kilometara. Na putu su imali brojne kušnje kako bi odustali od zadana cilja, no molitva, vjera u Boga i Božja providnost pratili su ih cijelim putem. Odmah po dolasku u Međugorje, gdje su ih dočekali njihovi bližnji, sudjelovali su na večernjem molitvenom programu na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova, te su pristupili sakramentu ispovijedi. Nakon što su se odmorili jedan dan, podijelili su s nama svoje dojmove, a radost u njihovim očima nakon ostvarenog hodočasničkog cilja nije se mogla sakriti. Tomislav je rekao da je rođen u Tesliću prije 35 godina, te je u zadnje vrijeme imao želju i osjećaj da hodočasti na neki daleki put, tako da se u roku od sedam dana spontano odlučio na ovo hodočašće od Austrije do Međugorja dugo više od 800 kilometara.

„Bilo je vrlo zahtjevno i naporno, ali uz Božju milost, našu molitvu i molitvu drugih ljudi koje poznajemo i koje ne poznajemo uspjeli smo i ovom prilikom zahvaljujem tim ljudima što su molili za brata i mene da izdržimo taj put. Tako da smo nakon nekih tridesetak

dana stigli živo, zdravo i konačno sretno u Međugorje i da smo sada tu, Bogu hvala, molimo i odmaramo. Moram reći da je taj zadnji dan hoda bio najteži, kušnje za tijelo i za duh su bilo toliko ekstremne da sam otprilike pet kilometara prije nego smo stigli u Međugorje mislio da ću odustati, jer je toliko jako bilo to sve. Tada sam govorio bratu: „Ja sada skidam sve sa sebe i jednostavno ću sjesti tu gdje se nalazimo i ne mogu dalje.“ Ali na kraju krajeva

uspjeli smo. Kada smo došli, bilo je tu i emocija i radosti i teško je sada opisati te osjećaje, možda zamislite da niste nekoga vidjeli dvadesetak godina iz obitelji i sada znate da ćete susresti tu dragu osobu i takav je otprilike bio taj osjećaj. U Međugorju smo planirali ostati desetak dana da se malo odmorimo i duhovno i tjelesno i da dodemo malo k sebi jer još uvijek smo malo u stresu od puta i vrućina, pogotovo ovih ovdje u Hercegovini“, kazao je Tomislav.

Hodočasnici iz Poljske pješačili više od 1500 kilometara do Međugorja

U Međugorje je sredinom kolovoza stigla jedna nesvakidašnja skupina hodočasnika iz Poljske. Naime, oni su nakon 48 dana pješčenja i nakon prijedehnih više od 1500 kilometara stigli u Međugorje kako bi Gospi zahvalili i kako bi molili za mir u svijetu, u srcima, u obiteljima i za posvećenje Rusije i Ukrajine Bezgrešnom Srcu Marijini.

U Međugorje su pošli 24. lipnja, na uočnicu Gospinih ukazanja u Međugorju, iz Niepokalanowa, Grada Bezgrješne kojega je osnovao sveti Maksimilijan Marija Kolbe, čiji spomendan Crkva slavi upravo danas, 14. kolovoza. U Međugorje su stigli 11. kolovoza, a u našem susretu s njima ispred župne crkve sv. Jakova u Međugorju saznali smo još nekoliko zanimljivih detalja o ovom nesvakidašnjem hodočašću. Tijekom hodočašća nosili su i veliki križ, te zastavu s Gospinim likom i porukom „Molite, molite, molite“. U Međugorje je stiglo osmero hodočasnika, a susreli smo njih šestero, dok ih se dvoje nalazilo na nekima od brojnih molitvenih mjesta u Međugorju.

„Hodočašće iz Poljske smo započeli 24. lipnja, na svetkovinu sv. Ivana Krstitelja, a u Međugorje smo stigli

11. kolovoza, dakle nakon 48 dana putovanja. Ukupno smo prešli više od 1500 kilometara, znači svakodnevno smo prelazili između 30 i 35 kilometara. Ovo mi je prvi put da hodočastim u Međugorje na ovako veliku udaljenost, a neki od nas su i prije ovoga hodočastili, također pješice, u Rim kada je bila kanonizacija sv. Ivana Pavla II. 2014. godine. Razlozi, odnosno nakane, zbog kojih smo se odlučili na ovakvo jedno hodočašće

su brojne, a neke od njih su za posvećenje Rusije i Ukrajine Bezgrešnom Srcu Marijini od strane pape Franje, za obraćenje i mir u našim srcima, u našim obiteljima i u svijetu, te za osobne nakane“, kazali su hodočasnici, dodavši da je većini od njih ovo prvi put da su u Međugorju, dok je dio njih bio ovdje i prije.

„U Međugorju se osjećamo prekrasno, ovo je prekrasno mjesto, za nas je ovo jedno nevjerojatno

Molitveni program u Međugorju 25. kolovoza

Krajem mjeseca kolovoza u Međugorju su boravili brojni hodočasnici koji su pristigli sa svih strana svijeta u ovo mjesto molitve i mira. Ured informacija bilježio je tako veće ili manje hodočasničke skupine iz Francuske, Španjolske, Poljske, Rumunjske, Irske, Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Italije, Engleske..., a tu su bili i brojni domaći hodočasnici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. U petak, 25. kolovoza, kao i svakoga petka molio se Križni put na brdu Križevcu s početkom u 16 sati. Unatoč jakom hercegovačkom suncu i nesnosnoj vrućini, lijep broj župljana i hodočasnika okupio se na molitvi koju je predmolio fra Ante Vlašić, uz kratka

razmatranja kod svake postaje Križnog puta. Dolaskom do zavjetnoga križa kojega su naši preci izgradili na vrhu brda Križevca, vjernici su izmolili još i pet Očenaša na čast pet rana Kristovih. Također toga dana, pošto je bio 25. u mjesecu, nakon večernje svete mise na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju molitveni program nastavio se i cjelonoćnim klanjanjem Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu kojega je predvodio ovogodišnji mladomisnik fra Marin Mikulić. Zajedničko klanjanje bilo je od 20 do 21 sat, nakon čega je Presveto bilo izloženo u crkvi do 7 sati ujutro.

mjesto. Za Međugorje sam osobno saznao prije puno godina i došao sam ovdje jer je tu Marija i jer se ovo sve događa upravo sada. Ono što bi posebno naglasili u Međugorju je onaj trenutak u 18:40 sati kada se čuju tiha zvona i kada sve zastane jer je u tome trenutku Gospino ukazanje i uvijek u to vrijeme ja osobno imam suze u očima. Bili smo također i na Brdu ukazanja i na Križevcu, prvoga dana smo bili na Podbrdu, a drugoga dana smo bili također i na Križevcu. U Međugorju ćemo biti još nekoliko dana, neki od nas odlaze 16. kolovoza, a neki 17. kolovoza, netko će ići u Poljsku s autobusom, a netko s automobilom, no sigurno nećemo pješke, to nam nije moguće“, rekli su nam uz veliki smijeh na licima. Za kraj su nam kazali kako pozivaju sve vjernike iz Poljske da dođu u Međugorje, te da svi mi moramo povjerovati Bogu i Mariji, dodavši da su na ovom hodočašću uvelike osjetili i Božju providnost preko gostoljubivosti vjernika, posebice dok su hodočastili kroz Hrvatsku. „Međugorje i Poljska su jako povezani, jučer je bila i sveta misa za mons. Hosera, a tije-

kom hodočašćenja kroz Hrvatsku ljudi su prema nama bili veoma gostoljubivi, davali su nam hranu i sve ostalo što nam je bilo potrebno. I mogu reći da su Hrvati slični Poljacima, volimo ove ljude. Kada smo krenuli prema Međugorju prolazili smo kroz Češku, Slovačku, Mađarsku, zatim kroz Hrvatsku, a tijekom hodočašćenja kroz Hrvatsku išli smo kroz gotovo cijelu zemlju, preko Zagreba i Imotskoga, pa smo kroz Imotski došli ovdje u Bosnu i Hercegovinu. Za nas je jako važno da smo došli ovdje i da slušamo Mariju. Kao što smo rekli, ovdje smo došli moliti za mir, za obraćenja srca, a naravno svatko od nas je u svome srcu ponio i svoje osobne nakane. Također, ako nam se ukaže prilika da nekada u budućnosti opet ponovimo ovo hodočašće, rado ćemo se odazvati“, kazali su nam hodočasnici iz Poljske koji su u Međugorju ostali još nekoliko dana, te su svakodnevno sudjelovali i na večernjem molitvenom programu na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju.

Djeca bez roditelja iz Rumunjske i ove godine na besplatnom hodočašću u Međugorju

U Međugorju se od 29. kolovoza do 2. rujna održao projekt „Dati nadu“ koji je osnovao hodočasnik Luchian Omania iz Rumunjske zajedno sa svojim prijateljima iz Rumunjske i Međugorja. Tako su dobri ljudi iz Rumunjske i Međugorja već sedmi put osigurali novac za put i smještaj kako bi djeca bez roditelja iz Rumunjske mogla i ove godine besplatno doći Kraljici Mira u ovo mjesto molitve i mira. Ovogodišnja grupa djece bez roditelja je najbrojnija do sada jer je u Međugorje došlo ukupno 110 osoba, od kojih je 90 djece te 20 osoba koje su pošle u pratnji djece. Djeca su se u utorak 29. kolovoza, prvoga dana hodočašća, okupila oko Gospina kipa koji se nalazi ispred crkve sv. Jakova te zapjevali pjesmu „Ave Maria“, a nakon toga ispred crkve ih je susreo biskup Franco Mlakal iz Indije te im uputio nekoliko riječi ohrabrenja kazavši im da ih u životu Majka uvijek čeka otvorenih ruku.

Razgovarali smo s organizatorom Luchianom koji nam je kazao više o samom projektu kojega godinama organizira i vodi. Na početku je kazao da nisu očekivali da će doći ove godine s ovolikim brojem djece jer su imali dosta poteškoća u samoj organizaciji.

„Gospa se pobrinula za nas, tako da smo i ove godine došli s djecom iz Rumunjske i ovo je veliki blagoslov. Kada smo prošli rumunjsku granicu jedno dijete mi je kazalo kako mu je ovo prvi put da je otišao izvan svoje države, a zatim je drugo dijete kazalo da mu je ovo prvi put kako je otišao negdje izvan svoga doma. Kako smo dalje pričali kazali su mi da im se na ovom hodočašću sve događa po prvi put u njihovim životima, jer oni primjerice ne znaju niti neke osnovne molitve. Mi smo došli ovdje, doveli smo ovu djecu Gospi i jednostavno nemam dovoljno riječi kako bih zahvalio Gospi za to. Gospa je ona prava organizatorica ovoga hodočašća, a ovo nam je sedmo hodočašće koje organiziramo. Do sada smo kroz ove godine ukupno imali osam autobusa punih djece, a ovo nam je do sada najveća grupa djece koju smo doveli u Međugorje“, kazao je Luchian te dodao da se na hodočašću nalazi ukupno 110 osoba, od kojih je 90 djece, te 20 osoba koje im pomažu, a također imaju i tri svećenika koji su s njima pošli kao duhovna pratnja.

„Hotel Quercus“, „Hotel Angels“, „Hotel Sport Centar Međugorje“, „Hotel Leone“, „Hotel Palace“, „Hotel Grace“, „Pansion MIR“, „Hotel Klemo“, „Hotel Lux“ i Patrick i Nancy ove godine su pripremili besplatnu hranu za djecu tijekom cijeloga hodočašća, a za smještaj su se pobrinule obitelj Vasilj – Kekušić i obitelj Kozina (Sobe „Mir“).

Statistike za kolovoz 2023.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 225 000
Broj svećenika koncelebriranih: 5297 (170 dnevno)

Promjena satnice molitvenog programa u župi Međugorje

Od petka, 1. rujna promijenila se satnica molitvenog programa u župi Međugorje. Tako od prvoga dana rujna večernji molitveni program počinje molitvom krunice u 17 sati, a sveta misa se slavi u 18 sati. Molitva krunice na Podbrdu bit će nedjeljom u 14 sati, a molitva križnog puta na Križevcu petkom u 14 sati. Klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu utorkom i četvrtkom bit će u 19 sati, a subotom u 21 sat, dok će čašćenje Kristova križa biti petkom od 19 do 20 sati.

Molitva krunice kod Plavog križa

U subotu 2. rujna, kao i svakog drugog u mjesecu, s početkom u 8:15 sati kod Plavog križa u podnožju Brda ukazanja u Bijakovićima, molila se zajednička molitva krunice na Gospine nakane. Oko 70-ak vjernika zajedno je molilo radosna i slavna otajstva, te otajstva svjetla Gospine krunice. Molitva krunice se i ovoga puta molila za sve one koji još nisu upoznali ljubav Božju, a vjernici su se i ovoga puta okupili u zajedničkoj molitvi kao znak zahvalnosti za sve milosti koje Bog na poseban način preko Kraljice Mira pruža već više od 42 godine u župi Međugorje.

Humanitarni koncert 'Klape na kršu' održan u Međugorju

U subotu 2. rujna u *Hercegovačkom selu* u Međugorju s početkom u 20 sati održan je humanitarist koncert 'Klape na kršu'. Bila je to večer zajedništva i prekrasnih pjesama koje su sedam klapa izvele u prelijepom ambijentu Hercegovačkog sela pod zvjezdanim nebom, a koncert je bio i humanitarnog karaktera jer će se sav prikupljeni novac s koncerta donirati humanitarnoj udruzi „Marijine ruke”. Udruga je to koja je osnovana 2016. godine u Međugorju s ciljem pomoći siromašnima i svima kojima je potrebna pomoć, a na činjenje dobra potakle su ih riječi Kraljice Mira od 25. rujna 2004. godine: „Neka vaše ruke budu ispružene i darežljive kako bi svako stvorenje preko vas zahvaljivalo Bogu stvoritelju.” U kratkom vremenu u rad Udruge uključilo se oko 90 volontera, a riječ je o

ljudima iz Međugorja i područja Brotnja koji su se odlučili odazvati pozivu Kraljice Mira i biti njene ispružene ruke.

Tako su na ovom humanitaristnom koncertu nastupile domaće klape, muška klapa „Concordia” i ženska klapa „Mir”, te gosti: muške klape „Ero”, „Batuda”, „Krunik” i „Zvidan” i ženska klapa „Galluna”. Koncert je otvorila klapa „Concordia” izvedbom međugorske himne „Došli smo ti, Majko draga”, a zatim je na sve prisutne Božji blagoslov zazvao fra Antonio Primorac, međugorski župni vikar. U nastavku koncerta svaka klapa je izvela po dvije pjesme, jednu duhovnu i jednu po želji, a koliko su njihovi nastupi bili uspješni dokazuje i to da su sve klape po završetku svojih nastupa dobile dugotrajan pljesak.

U crkvi sv. Jakova proslavljena sveta misa za blagoslovljen početak nove školske godine

U ponedjeljak 4. rujna započela je nova školska godina diljem svijeta, pa tako i u Osnovnoj školi Bijakovići. Prije početka same nastave, toga dana je u crkvi sv. Jakova u Međugorju s početkom u 9 sati slavljena sveta misa za sve djelatnike i učenike osnovne škole Bijakovići, kao i za njihove roditelje, kako bi s Božjim blagoslovom ušli u novu školsku godinu. Svetu misu predslavio je mladomisnik fra Marin Mikulić koji je na početku svoje propovijedi kazao kako se nakon ljetnih praznika, odmora i opuštenosti, vremena bez školskih obaveza i

učenja, od danas valja opet priviknuti na novi školski ritam života.

„Draga djeco, danas vam počinje nova školska godina. Svaki posao treba početi s Bogom i molitvom, da nas vodi i pomaže njegova ruka u našim obvezama prema školi. Crkva zato blagoslivlje svaki početak, zaziva Duha Svetoga da nas prati do svršetka. Učinite to i vi, počnite s Bogom na početku još jedne školske godine. Zato draga djeco učite, tko ne učí griješi protiv Boga: jer je lijenost jedan od najvećih izvora grijeha, zato učite. Škola je priprava za život i zato je važno da učite i da primete sjeme, koje će poslije izrasti

iz kojeg ćete moći kasnije žeti za svoju život. Međutim, idući u školu, ne zaboravite Božju školu: svoju crkvu, svetu misu, sakramente, vjeronauk. U školi učite za ovaj život, na vjeronauku učite za svoju vječnost. Prvo je važno, drugo je beskrajno važno. U školi imate važnih predmeta koji su vam potrebni za ovaj život. Ali zapamtite, Evanđelje je najveća škola, vjeronauk je važan predmet uz sve ostale”, kazao je fra Marin Mikulić naglasivši kako nas vjeronauk učí kako da dođemo do Božjega Kraljevstva.

„Zato valja ozbiljno i savjesno pristupiti početku školske godine. Važno je dobro rasporediti vrijeme za obveze koje imamo. „Dobar početak polovica je učinjenog posla”, veli narodna poslovice. Uz vas su vaši roditelji koji vas potiču i u svemu pomažu da uspijete i budete dobri đaci. Tu su vaši nastavnici i učitelji koji će vas sada, nakon svoga odmora, novim elanom uključivati u nastavni

proces učenja i razumijevanja školskog gradiva, širenja vaših obzora znanja i stjecanja novih spoznaja i umijeća. Oni će nastojati uvažavati vaše različitosti i pristupati svakome od vas posebno kako bi vam pomogli da što bolje razvijate svoje sposobnosti u uzajamnom odnosu i dvosmjernoj komunikaciji. Svi mi zajedno, đaci i nastavnici, učitelji, činimo školsku zajednicu. Svi smo jedni na druge upućeni i jedni za druge odgovorni. Nastojmo što bolje međusobno surađivati na dobro i pojedinaca i škole kao cjeline tako da i nama Krist može jednoc uputiti riječi Evanđelja: Slugo vjerni i dobri, uđi u radost Gospodara svoga. Amen”, kazao je u svojoj propovijedi fra Marin Mikulić, koji je na kraju same svete mise zajedno sa svim učenicima, roditeljima i djelatnicima škole u molitvi zazvao Duha Svetoga da siđe na sve prisutne i da im pomaže i dalje u njihovom učenju i stjecanju novih znanja.

U župi Međugorje započeli susreti biblijske grupe

Nakon dužeg vremenskog razdoblja u župi Međugorje su ponovno pokrenuti susreti biblijske grupe župljana koja će se svakoga četvrtka sastajati u prostorijama Radiopostaje „Mir” Međugorje, a na kojoj će se učiti i govoriti o Bibliji. Tako je prvi susret s pedesetak sudionika održan u četvrtak, 7. rujna u radijskim prostorijama s početkom u 20 sati, a prvi susret vodio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić koji je zajedno sa župljanima čitao i tumačio prve retke Biblije koji govore o stvaranju svijeta i čovjeka, te o

prvom grijehu Adama i Eve. Župljani su sa zanimanjem pratili tumačenje, o čemu govori i velik broj pitanja koja su postavljali tijekom samoga susreta. Fra Zvonimir Pavičić nam je nakon završetka susreta kazao kako su ljudi općenito željni Biblije, te da čitanje Svetog pisma može biti svima na izgradnju, kako župljanima tako i svećenicima.

„Započeli smo s biblijskom grupom jer često mi svećenici dobijemo pitanja, vjernicima su neke stvari nejasne, pogotovo u Starom zavjetu, dok čitaju Bibliju nije im sve jasno. Bilo je poticaja od pojedinih župljana da ponovno imamo biblijsku grupu, jer prije nekada je bila biblijska grupa koju je vodio naš bibličar fra Ivan Dugandžić, te smo onda odlučili ove godine krenuti s biblijskom grupom. Ovo, možemo reći, nije studiranje

Biblije u strogom smislu, ali svaka-ko tumačenje određenih tekstova u Bibliji. Večeras smo započeli općenito govoreći o Bibliji, upoznavali se malo s Biblijom, a zatim smo krenuli s Petoknjžjem, odnosno s Knjigom Postanka. Prošli smo prva dva poglavlja, tako da smo završili onaj izvještaj o stvaranju i prvom grijehu, to smo tumačili, odgovarali na pitanja koja su župljani postavili. Ovi koji su došli, njih pedesetak, reklo je da je bilo zanimljivo, da im je bilo korisno, a nadamo se da će takvi biti i dalje susreti”, rekao je fra Zvonimir dodavši kako je u svemu početak uvijek težak, najteži, ali se nada da će kasnije biti sve lakše i lakše, odnosno sve bolje i bolje.

„Ljudi su željni Biblije, što mi je jako drago i mi stalno potičemo ljude da čitaju. Evo sada mi čitamo zajedno s njima i tumačimo, pa se nadamo da će biti svima na izgradnju, ne samo njima, nego i nama svećenicima. Uvijek je dobro ponavljati i iščitavati Božju riječ i po njoj živjeti”, rekao je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić.

Sljedeći susret biblijske grupe bit će idućega četvrtka u prostorijama Radiopostaje „Mir” Međugorje s početkom u 20 sati, a na taj susret su pozvani svi župljani uz poželjnu prethodnu prijavu u Župnom uredu.

Blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije

Bog je čekao Mariju i povjerio joj svoga Sina

Na blagdan Male Gospe 8. rujna središnje večernje misno slavlje na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju predslavio je apostolski vizitator s posebnom ulogom za Župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli. On je, tumačeći u svojoj homiliji evanđeoski ulomak koji donosi rodoslovlje Isusa Krista kazao kako nam evanđelje „donoseći Isusovo rodoslovlje želi reći da Isus, od Boga posvećen, Mesija, Krist nije stran ljudskoj obitelji“.

„Isus pripada ljudskoj obitelji, kao svi mi. Isus čini dio ljudske povijesti, poput svih nas. Isus, Sin Davidov, ima priču koja ide preko toliko predaka, kao svi mi. Ulomak Isusovih predaka je sinteza povijesti naroda izabranog od Boga, sinteza

pozitivnih i negativnih strana toga naroda, u njegovim dobrim djelima i u njegovim grijesima, u njegovim uspjesima i neuspjesima. Povijest jednog naroda kao i drugih naroda. Isus, Sin Božji, prima ovu povijest na sebe, preuzima je, donosi je pred Boga i čisti je u potpunom daru sebe, na križu“, rekao je mons. Cavalli, naglašavajući kako nam „evanđelje zatim predstavlja lik Josipa u prvom planu“.

„Josip daje ime Isusu: *ti ćeš mu nadjenuti ime Isus, jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih*. Josip mu daje zakonsko očinstvo, zakonitost obitelji. Josip mu prenosi Davidovu lozu, prema Svetom pismu“, kazao je mons. Cavalli upitavši nas i „gdje je Marija u današnjem evanđelju?“, a onda je ponudio i svoj odgovor.

„Marija se nalazi u posljednjim riječima Isusova rodoslovlja: *Jakovu se rodi Josip, muž Marije, od koje se rodio Isus koji se zove Krist, Mesija*. Zaustavljamo se na priči o dugom popisu Isusovih predaka, Bog taj popis vidi u perspektivi. U tom dugom popisu imena zaustavljamo se na Abrahamu, Davidu, Salomonu... U tom popisu Bog je vidio Mariju,

majku svoga Sina. U svojoj perspektivi, Bog je čekao Mariju i povjerio joj svoga Sina. Marija ga je primila u svoje tijelo, učinila da raste i pratila ga do križa; uvijek ga je slijedila, diskretno, s pažnjom i vjernošću“, kazao je nadbiskup Cavalli ističući Marijine vrline: dostupnost, diskretnost, pozornost i vjernost te dodao kako je to bio „Marijin odgovor na Božji dar, Isusa“. „Ovo je Marijin primjer za sve nas: Raspoloživost za Božji plan. Diskretnost u provedbi Božjeg plana za nas. Pozornost prema Bogu, kad nam govori. Vjernost u vršenju poslanja koje nam je Gospodin povjerio“, zaključio je nadbiskup Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje.

Pripremio: Velimir Begić

Blagdan Uzvišenja svetog Križa svečano proslavljen na Križevcu

Križ

– znak pobjede, spasa, nade i uskrsnuća

U nedjelju 10. rujna u župi Međugorje svečanom svetom misom u 11 sati na brdu Križevcu proslavljen je blagdan Uzvišenja svetog Križa koji se u međugorskoj župi tradicionalno slavi na prvu nedjelju poslije blagdana Rođenja Blažene Djevice Marije. Prije 89 godina, 16. ožujka 1934. godine, slavljena je prva sveta misa na Križevcu gdje se nalazi

zavjetni armiranobetonski križ visok 8,56 metara kojega su župljani Međugorja izgradili u vjeri zajedno za svojim tadašnjim župnikom fra Bernardinom Smoljanom, a na samom križu piše:

„Isusu Kristu, Otkupitelju ljudskog roda, u znak svoje vjere, ljubavi i nade, podigoše o. Bernardin Smoljan, župnik, i župa Međugorje.

Od svakoga zla, oslobodi sve nas, Isuse!“

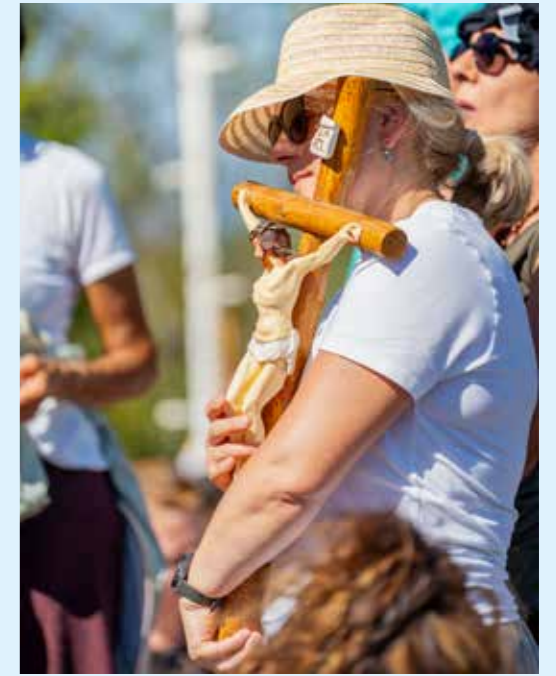
U samo križište ugrađene su moći Isusovog križa dobivene upravo za tu priliku iz Rima. Već u rujnu 1935. godine biskup fra Alojzije Mišić odredio je da se na Križevcu svake godine na blagdan Uzvišenja svetog Križa drži pučka misa. Od tada se na Križevcu slavi

Foto: Arhiv ICMM

sveta misa u prvu nedjelju nakon Male Gospe, u čast blagdana Uzvišenja svetog Križa. Sve do 1981. godine bio je to blagdan za župljane i prijatelje iz okolnih mjesta, a od 1981. nadalje postao je to blagdan za hodočasnike iz cijelog svijeta. Prema svjedočanstvu vidjelaca, u poruci od 30. kolovoza 1984. Gospa je rekla: „I križ je bio u Božjem planu kad ste ga sagradili.“

Tako su i ove godine tisuće župljana i hodočasnika sa svih strana svijeta hodočastili na Križevac. Bake i djedovi, mladi i stari, obitelji s djecom, svećenici i časne sestre s molitvom na usnama i krunicom u rukama krenuli su prema vrhu Križevca gdje se slavila sveta misa u 11 sati koju je predslavio među-

gorski župni vikar fra Ivan Hrkać. On je na početku svoje propovijedi naglasio da je mjesto na kojemu se nalaze sveto mjesto iz više razloga.

„Glavni razlog je uvijek zato što je ovo Gospodnji dar, Božji dar nama koji to nismo zaslužili po svojim djelima, ni po svojim riječima, ni po svojem načinu života, ali je dar darovan da možemo promijeniti svoj život, da možemo promijeniti svoja djela, da možemo promijeniti svoje riječi, da možemo promijeniti svoje srce. Psalam koji smo slušali govori nam predivan stih „Ne zaboravite djela Božjih“. Često se dogodi u našem životu da zaboravimo djela Božja, ona djela koja je Gospodin učinio u mom životu, u mojoj obitelji, mojim

precima, mom sadašnjem životu. Ovo mjesto svjedoči da Bog i dalje djeluje, da Bog i dalje mijenja srca, da je Bog i dalje milosrdan, da Bog voli čovjeka, da Bog želi dobro čovjeku, da se Bog nikada ne odmiče od čovjeka, nego da se čovjek samo svojim grijesima, svojim grešnim djelima odmiče od Gospodina”, rekao je fra Ivan Hrkać dodavši kako je važno u našem životu čuvati zahvalnost, čuvati sjećanje, sjećanje na dobro.

„Tako je lako upamtiti zlo, tako je lako upamtiti kada nam netko učini neko zlo, tako je lako se podsjećati na to zlo svaki put kada vidimo neku osobu koja nam je nešto krivo i našao učinila, a tako je lako zaboraviti dobro. Tako je lako skrenuti pogled od dobra, od dobrih djela koja su nam bližnji učinili, od dobrih djela koja su besplatna, od dobrih djela koja smo i mi učinili svojim životom nekome. Tako je važno čuvati dobra djela koja je Gospodin učinio u mom životu, po mom životu, po talentima koje mi je darovao. Tako je važno čuvati sjećanje na dobro, usmjeriti svoj pogled na dobro. Na ovo mjesto se ne dolazi lako, na ovo mjesto čovjek mora uložiti trud, mora uložiti svoje vrijeme, mora imati poticaj i često je taj poticaj neko zlo, neka tuga, neka bol, nešto što nas muči u životu. Tako često na ovo mjesto donosimo svoje križeve životne. Tako često nekad iz krivih razloga

želimo te križeve ostaviti ovdje”, rekao je fra Ivan, te nastavio:

„Veliki fratar fra Slavko Barbarić je zato i rekao da se na ovo mjesto ne ide ostaviti križ, svoje križeve i otići, na ovo mjesto uz postaje koje prate do ovoga križa učimo se zagrliti svoj križ, nositi svoj križ i ići za Gospodinom, prihvatiti križ. Tek tada križ dobiva smisao, tek tada život dobiva smisao, ne samo po križu, nego zato što znamo što se dogodilo nakon križa, a dogodio se Uskrs, dogodio se novi život, dogodilo se to da nam je Krist otvorio Nebo. I zato se i penjemo, da dođemo ovdje bliže Nebu, da pogledamo da nam je Nebo blizu, da je Bog blizu. Na ovom mjestu imamo jasniji pregled na našu dolinu suza, na naše probleme i poteškoće u životu. Na ovom mjestu toliki su razbistrili svoje srce, svoj pogled. Toliki su uvidjeli smisao svog života. Toliki su od suza i tuge doživjeli suze radosti i zato je važno čuvati ovo mjesto i čuvati sjećanja na dobra djela Božja. Zato je važno uspinjati se kako u životu, pogotovo u duhovnom životu, rasti, penjati se i ići za Gospodinom, dopustiti Gospodinu da upravlja moje životne korake i vjerovati mu”, kazao je fra Ivan Hrkać, te dodao kako često u svome životu svoje probleme i poteškoće sami želimo riješiti, svojom pameti, svojim snagama i ne vidimo izlaza, umiremo iznutra, pustinja u našem srcu.

„Zato nas ovdje tjera naš pogled na križ. Penjanje uzbrdo tjera te da gledaš ispred sebe, tjera do podigneš glavu od zemlje prema nebu. Dopusti Gospodinu da ti pomogne, dopusti Božjoj riječi da ti progovori, druži se s Božjom riječi i tek tada ćeš dobiti melem svojim ranama, tek tada ćeš uvidjeti smisao svog života. Ali potrebno je pogledati, potrebno je dignuti pogled, potrebno je ne gledati više samo sebe i kako ću ja sve sam, nego okrenuti pogled u raspetog Krista. Pogled koji ti govori: „Oprosti, oprosti kao što sam ja oprostio na križu”. Tako često ne želimo oprostiti, tako često držimo oprost, zaključali smo ga, a u svakoj molitvi Očenaša govorimo: „Otpusti nam grijeha naše, kao što mi otpuštamo dužnicima našim”. Kako će nam otpustiti Gospodin ako mi prvi ne želimo otpustiti onima koji su nam dužni, koji su nas povrijedili. Oprosti, govori Gospodin i s križa. Tek tada ćeš doživjeti oslobođenje, tek tada svoje srce neće biti zarobljeno i tek tada ćeš po ispovijedi moći osjetiti: Gospodin mi je oprostio. Gospodin traži da ga nasljeduješ, ne da mu se samo diviš kako si divan, Gospodine. Nasljedovati znači ići na križ. Nasljedovati znači oprostiti. Nasljedovati znači slušati Božju riječ i živjeti po njoj”, rekao je fra Ivan te za kraj propovijedi naveo primjer današnjeg ulomka evanđelja u kojemu Nikodem susreće Isusa.

„Taj susret se događa u noći. Farizej se boji ostalih svojih prijatelja, drugova, farizeja, boji se što će reći ako ga vide s Isusom i zato traži osobni susret obnoć, da ga nitko ne vidi i da postavi pitanja da želi čuti govor Gospodinom osobno. To i nas dovodi do pitanja je li se bojimo priznati Gospodina pred ljudima, je li se bojimo svjedočiti Gospodina u svojoj obitelji, na svom radnom mjestu, ondje gdje nije zgodno živjeti i reći da smo Gospodinovi. Na ovom mjestu predajmo svoje strahove, svoje brige, svoje tjeskobe. Budimo iskreni pred Gospodinom, da nam dadne snage i odvažnosti da ga nasljedujemo, da ga se ne stidimo pred ljudima, da budemo njegovi. Isus zato traži da se ponizimo. Tek tko se ponizi bit će uzvišen. Tek tko se ponizi kao jedinorođeni Sin, koji se toliko ponizio da je dopustio da ga ljudi razapnu, da umre na križu, tek tada je počela slava, uzvišenje i križa koji je do tada bio sramota, a danas znak pobjede, znak spasa, znak nade, znak uskrsnuća.

Na ovom svetom mjestu imamo i poziv naše nebeske Majke koja je stajala podno križa, kao što mi ovdje stojimo. Biti uz Gospodina, biti u molitvi i onda kada ne znamo što se događa u našem životu i onda kada ne vidimo što će biti sutra, jer ni draga naša Gospa nije znala što je čeka sutra. Njoj možemo predati svoja probojena srca, srca koja su tako često ranjena tuđim riječima, tuđim djelima, svima onima koji nas ranjavaju, a to su uvijek naši bližnji. Ali trebamo se zapitati koga i mi ranjavamo, je li dosta, je li vrijeme reći dosta ranjavanju? Je li vrijeme reći da ljubavi? Želim ljubiti, želim biti ljubav u ovom svijetu, želim biti kap dobrote svima koji su oko mene. Tek tada se mijenja pogled, mijenja srce i to je poruka ovog mjesta: Otići s Gospodinom, otići i dalje noseći svoj križ prihvaćajući ga i vjerovati da će tada Gospodin uvijek ostati uz nas i s nama”, rekao je između ostaloga fra Ivan Hrkać u svojoj propovijedi.

*Događanja priredili:
Velimir Begić i Mateo Ivanković*

Ljubim, dakle jesam!

SAV JE LJUDSKI ŽIVOT JEDNA DUGAČKA ŠKOLA LJUBAVI.

Bog čovjeka kroz različite životne događaje i ljude „tjera“ na promjenu, na nesebičnu ljubav. Sve što radimo, poduzimamo i živimo služi samo jednoj svrsi. Naučiti ispravno ljubiti! I Blažena Djevica Marija prisutna je tolike godine u Međugorju da nas nauči ljubiti. U poruci od 25. srpnja, 2023. ponovno naglašava važnost ljubavi: „Draga djeco! U ovom milosnom vremenu, u kojem me Svevišnji vama posla da vas ljubim i vodim na putu obraćenja, prikazite vaše molitve i žrtve za sve one koji su daleko i nisu upoznali Božju ljubav. Vi budite, dječice, svjedoci ljubavi i mira za sva nemirna srca. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu!“

Cilj našeg života je ljubav i važno je tako živjeti da dosegamo cilj i svrhu vlastitog života. Teško je kada spoznamo da nismo dosegli cilj. Do nesebične se ljubavi dolazi ustrajnim radom na sebi i iskrenošću. Nije sve što čovjek naziva ljubavlju, ljubav. Postoje iskrivljene, toksične i patološke ljubavi. Svatko mjeri i definira ljubav prema onome što nosi u sebi, prema „posudi ljubavi“ koju posjeduje. Postoje ljudi s velikim „posudama ljubavi“, ali postoje i ljudi s „malim posudama“. Kada je posuda mala onda se takva ljubav malo daje, a puno očekuje od drugih. Ne vidi vlastitu zaokupljenost sobom i vrti se u začaranom krugu tuđe i frustriranosti. Takva sebična ljubav rijetko poštuje pravo drugoga i ima tendenciju podvrgnuti drugoga sebi. Sebična se ljubav često maskira u nesebičnu jer takve osobe i čine neke ustupke drugome, ali samo zato da bi ih zarobile. Sebična ljubav kupuje tuđu slobodu i dostojanstvo.

MIRTA MILETIĆ

ONAJ TKO IMA VELIKU POSUDU LJUBAVI NE OČEKUJE TUĐU LJUBAV, NEGO SE JEDNOSTAVNO DAJE. I UŽIVA U DAVANJU. LJUBI RADI LJUBAVI! TO JE TEŠKO, ALI NAM JE STAVLJENO KAO IZAZOV. KRIST JE TAKO LJUBIO, BEZ ZADRŠKE, BEZ PROZIVKE, BEZ FRUSTRIRANJA I LJUTNJE. U ISUSU KRISTU GLEDAMO NAŠ IDEAL LJUBAVI. I DOBRO JE VLASTITU LJUBAV ČESTO USPOREĐIVATI S NJEGOVOM. ON ĆE NAM POKAZATI KAKVA JE NAŠA LJUBAV.

Foto: Arhiv ICMM

Onaj tko ima veliku posudu ljubavi ne očekuje tuđu ljubav, nego se jednostavno daje. I uživa u davanju. Ljubi radi ljubavi! To je teško, ali nam je stavljeno kao izazov. Krist je tako ljubio, bez zadržke, bez prozivke, bez frustriranja i ljutnje. U Isusu Kristu gledamo naš ideal ljubavi. I dobro je vlastitu ljubav često uspoređivati s Njegovom. On će nam pokazati kakva je naša ljubav. Dar ljubavi je dar moći i sposobnosti ljubiti. Zbog toga se ljubav može čuvati jedino davanjem, a savršeno se može dati samo tada kada se i prima. Ljubav traži dobro ljubljenoga. Istinski ljubiti drugoga znači htjeti što je dobro za njega.

Možemo ovdje malo zastati i pitati se kako živimo ljubav u našim brakovima. Očekujem li ljubav od supružnika bez vlastitog davanja? Jesam li pasivan/na? Smatram li da imam pravo na tuđu ljubav? Kako se osjećam kada moju ljubav nitko ne vrednuje, pohvali, primijeti? Jesam li frustriran/na, žalostan/na? Ljubim li u djeci njihovu osobnost i originalnost bez želje da žive moje projekcije i želje? Kako se nosim s djecom koja su teško odgojiva? Svađam li se s njima i kritiziram li ih ili ih ljubim? Znam li u ljubavi ukazati na pogriješke i neistinu? Što je s ljubavlju kada me supružnik ne razumije, ne čuje, ne želi promjenu? Mogu li voljeti supružnika i kada me stavi na križ?

Naša se ljubav mora pročititi od laži i obmana. Važna dimenzija ljubavi je istina. Bez istine ljubav nije ljubav. Postoje tolike duše koje žive obmanu ljubavi. Postoje toliki brakovi u kojima se skrivaju laži, a izvana izgledaju savršeni radi drugih, radi ljudskih obzira. Možemo reći da ljubav ovisi o istini. Ne postoji prava ljubav bez istine. Istina je stvarna svrha i cilj svakog stvorenog čovjeka. Kada nađemo istinu koja oblikuje naše živote, možemo doista reći kako smo pronašli blago. Našli smo pravo Osobu. Prepoznajemo Njegovo djelovanje i trag u svemu oko nas. U Njemu pronalazimo sebe. Nije dovoljno ljubiti drugoga samo radi ovozemaljskih užitaka, nego ljubiti u njemu ono što Bog želi za njega. Ljubiti Božji plan za svakog čovjeka. Ne vlastito zadovoljstvo, ne vlastiti užitak i sebičnost! Nesebična me ljubav potiče da tražim daleko više od zadovoljavanja vlastitih želja za dobro drugoga. Takva me ljubav uči da sam i ja sredstvo Božje Providnosti u životima drugih ljudi.

Moja je ljubav „sakrament“ tajanstvene i savršene ljubavi koju Bog ima za svakog čovjeka. Naša ljubav stoga treba biti lišena oholosti i ukorijenjena u duboku pobožnosti prema Providnosti. Potrebno je upisati u srce kako smo ograničeni prema Božjim planovima za druge i moliti poniznost da vlastitu volju stavimo u Njegove ruke. Neka nam ne bude teško suočavanje s vlastitim granicama ljubavi. Neka nam ne bude laž slađa od istine. Iskreno pogledajmo u motive naših ljubavi i odlučimo sutra ljubiti savršeno i nesebičnije. Kao naš Gospodin!

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

PISMO SVETOG OCA SVEĆENICIMA RIMSKE BISKUPIJE

Slijedi pismo koje je Sveti Otac Franjo uputio svećenicima Rimske biskupije. Pismo Svetog Oca objavljeno je 7. kolovoza 2023. Pismo je potpisao u Lisabonu, nakon završetka Svjetskog dana mladih, na spomen Posvete Bazilike Svete Marije Velike (Santa Maria Maggiore), 5. kolovoza 2023. Papa je, naime, i biskup Rima kao nasljednik svetoga Petra u Rimu

DRAGA BRAĆO SVEĆENICI, želio bih vam se obratiti s mišlju o pratnji i prijateljstvu te se nadam da će vas podržavati dok budete obavljali svoju službu, s njezinim teretom radosti i trudova, nadanja i razočaranja. Trebamo razmjenjivati poglede prepune brige i sućuti, ućeći od Isusa, koji je tako gledao na apostole, ne zahtijevajući od njih agendu koju diktira kriterij učinkovitosti, nego im nudi svoju skrb i osvježanje, predah. Tako, kad su se apostoli vratili sa svoje misije, zaneseni ali i umorni, Učitelj im je rekao: „Dodite i vi u osamu, na samotno mjesto, i otpočinite malo” (Mk 6,31).

Mislim na vas u ovo vrijeme u kome se uz ljetne aktivnosti može malo i odmoriti, nakon pastoralnih radova proteklih mjeseci. A prije svega želio bih ponoviti svoju zahvalu: „Hvala vam na vašem svjedočenju i na vašoj službi. Hvala vam za skriveno dobro koje činite, i za oprostjenje i utjehu koju u Božje ime dijelite... Hvala vam za vašu službu, koja se često obavlja uz veliki napor, s malo priznanja te koja nije uvijek shvaćena” (Homilija za Misu posvete ulja, 6. travnja 2023.).

Osim toga, naša se svećenička služba ne mjeri pastoralnim uspjesima (njih je i sam Gospodin imao sve manje i manje, kako je vrijeme odmicalo!). U središtu našeg života nije čak ni sumanuta aktivnost, nego je bitno ostati u Gospodinu, kako bismo donijeli plod (usp. Iv 15). On je naša okrjepa (usp. Mt 11,28-29). A nježnost koja nas tješi izvire iz Njegova milosrđa, iz dobrodošlice ‘magis’ – preobilja Njegove milosti koja nam omogućuje da idemo naprijed u svome apostolskom radu, da podnosimo promašaje i padove, da se radujemo jednostavnošću srca, da budemo krotki i strpljivi, da uvijek počinjemo iznova i krećemo iznova, kako bismo mogli doprijeti do drugih. Doista, naši nužni „trenutci punjenja” (sc. baterija) događaju se ne samo kada se fizički i duhovno odmaramo, nego i kad se otvorimo međusobnom bratskom susretu: bratstvo tješi, nudi prostore za unutarnju slobodu i sprječava nas da se pred izazovima službe osjećamo usamljeni.

U tom vam duhu pišem. Osjećam da putujem s vama i želio bih da osjetite da sam vam blizu u radostima i žalostima, u plano-

vima i nevoljama, u gorčinama i pastirskim utjehama. Iznad svega, dijelim s vama želju za zajedništvom, emotivnim i djelotvornim, dok svakodnevno molim da ova, naša Majka, Rimska Crkva, pozvana *predsjedati drugima u ljubavi*, njeguje dragocjeni dar zajedništva ponajprije u sebi, čineći da klija u različitim stvarnostima i osjećajima od kojih je ona satkana. Neka Rimska Crkva svima bude primjer suosjećanja i nade, uvijek sa svojim pastirima, uistinu uvijek spremnima i voljnima (proširiti Božji oprost, poput rijeka milosrđa koje taže žeđ današnjeg čovječanstva.

I sada se, draga braćo, pitam: Što Gospodin traži od nas u ovom našem vremenu, kamo nas vodi Duh koji nas je pomazao i poslao kao apostole Evanđelja? U molitvi mi se vraća ova misao: Da Bog traži od nas da idemo do kraja u borbi protiv **duhovne svjetovnosti**. Otac Henri de Lubac je na nekoliko stranica teksta, a pozivam vas da to pročitate, definirao duhovnu svjetovnost kao „najveću opasnost za Crkvu – za nas, koji smo Crkva – najperfidniju kušnju, onu koja uvijek iznova izrađa, podmuklo, kad su druge kušnje pobijeđene”. I dodao je riječi za koje mi se čini kako pogađaju čavao u glavu: „Ako bi ta duhovna svjetovnost napala Crkvu te radila na tome da je iskvari, potkopavajući sami njezin temelj, bilo bi to beskrajno pogubnije od bilo koje obične moralne svjetovnosti” (Meditacija o Crkvi, Milano 1965, 470).

To su stvari na koje sam podsjećao i u drugim prigodama, ali bih želio ponoviti ih, smatrajući ih prioritetom: Duhovna svjetovnost je, zapravo, opasna jer je to način života koji duhovnost svodi na privid: Zavodi nas da postanemo “trgovci duhom”, ljudi odjeveni u svete forme, a u stvarnosti nastavljaju razmišljati i djelovati prema duhu i modi, ukusu svijeta. To se događa kada dopustimo da nas općine zavodljivosti prolaznog, prosječnost i navika, iskušanja moći i društvenog utjecaja. Te iznovice, taštinom i narcisoidnošću, doktrinarnom nepopustljivošću i liturgijskim esteticizmom, oblicima i načinima u kojima se svjetovnost „skriva iza privida pobožnosti pa i ljubavi prema Crkvi”, a zapravo se „sastoji u tome da se ne traži Gospodin nego ljudska slava i osobna

dobrobit” (Evanđelii gaudium, 93). Kako u svemu tome ne prepoznati ažuriranu, sudobnu inačicu onoga licemjernog formalizma što ga je Isus nazirao i vidio u određenim religijskim autoritetima svoga doba i koji ga je tijekom njegova javnog djelovanja tjerao da pati možda više od ičega drugoga

Duhovna svjetovnost je ‘suptilna’ kušnja i zbog toga tim podmuklija. Doista, prodire, te veoma svjesna i odlučna kako se skrivati iza dobra izgleda, čak i unutar ‘religioznih’ pobuda i motivacija. Pa čak i ako je prepoznamo te odagnamo od sebe, prije ili kasnije opet se pojavi, prerusena na drukčiji način. Kao što Isus kaže u Evanđelju: „Kad nečisti duh izide iz čovjeka, luta bezvodnim mjestima tražeći spokoja. Kad ga ne nađe, rekne: ‘Vratit ću se u kuću odakle iziđoh’. Došavši, nađe je pometenu i uređenu. Tada ode i uzme sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, te uđu i nastane se ondje. Na kraju bude onomu čovjeku gore nego na početku” (Lk 11,24-26). Potrebna nam je unutarnja budnost da čuva naše umove i srca, da u nama hrani pročišćujućim plamenom Duha, jer se svjetovne kušnje vraćaju i “kucaju” obazrivo i učtivo: „To su ‘elegantni demoni’: ulaze glatko, a da ih nismo uopće ni svjesni” (Obraćanje Rimskoj kuriji, 22. prosinca 2022.).

Međutim, želio bih se zadržati na jednom vidiku ove svjetovnosti. Kad uđe u srce pastira, poprma poseban oblik, naime, onaj klerikalizma. Oprostite što se ponavljam, ali kao svećenik mislim da me razumijete, jer i vi srcem dijelite ono što vjerujete, u skladu s onom dobrom, tipično rimskom (romaničkom!) vrlinom, po kojoj iskrenost usana izvire iz srca te ima okus srca! A ja vam kao stariji čovjek i od srca želim reći da me zabrinjava kada zapadnemo u oblike klerikalizma; kada, možda i nesvjesno, dajemo povoda ljudima da vide kako smo superiorni, privilegirani, postavljeni “iznad” pa stoga odvojeni od ostaloga svetog Božjega puka. Kao što mi jedan dobar svećenik jednom zgodom napisao: „Klerikalizam je simptom svećeničkog i laičkog života u napasti da živi ulogu (rolu), a ne stvarnu, zbiljsku vezu s Bogom i braćom”. Ukratko, označava bolest koja uzrokuje da izgubimo sjećanje

na krštenje koje smo primili, ostavljajući u pozadini, negdje otraga, svoju pripadnost istom Svetom narodu te nas (za)vodi da živimo i prakticiramo autoritet u različitim oblicima moći, ne shvaćajući dovoličnost, bez poniznosti, ali s distanciranim i oholim stavovima.

Da bismo se oslobodili te napasti, dobro nam je poslušati što govori prorok Ezekiel pastirima: „Mlijekom se hranite, vunom odijevate, ovnovne tovnje koljete, a stada ne pasete. Nemoćnih ne krijepite, bolesnih ne liječite, ranjenih ne povijate, zalutalih natrag ne dovodite, izgubljenih ne tražite, nego nasilno i okrutno njima gospodarite“ (34,3-4). Govori o 'pretilosti' i 'vuni', onim što hrani i grije. Rizik koji Riječ stavlja pred nas je stoga taj da hranimo sebe i vlastite interese, osiguravajući sebi udoban život.

Dakako, kao što i sveti Augustin potvrđuje, župnik mora također živjeti zahvaljujući potpori koju nudi mlijeko njegova stada; ali kako hiponski biskup komentira: „Neka uzimaju od mlijeka svojih ovaca, neka primaju ono što je potrebno za

vlastite potrebe, ali neka ne zane-
maruju slabost i nemoć ovaca. Neka ne traže nikakvu korist za sebe, da se ne bi činilo da propovijedaju Evanđelje radi vlastite potrebe i neimaštine; radije neka daju svjetlo istinite riječi za ljudsko prosvjetljenje“ (Propovijed o pastirima, 46,5). Slično govori Augustin o vuni, povezujući je s počastima: vuna koja pokriva ovce može nas potaknuti na razmišljanje o svemu čime se možemo izvana okititi, tražeći hvalu ljudi, ugled, slavu, bogatstvo. Veliki latinski otac piše: „Tko daje vunu, daje čast. To su upravo dvije stvari koje dušobrižnici, koji pasu sami sebe a ne ovce, traže od naroda – korist od zadovoljenja vlastitih želja kao i naklonost te časti i pohvale“ (nav. mj., 46.6). Kad se bavimo samo mlijekom, mislimo na svoju osobnu korist; kad opsesivno tražimo vunu, razmišljamo o njegovanju imidža i povećanju vlastitog uspjeha. I na taj način gubimo svećenički duh, revnost za služenje, čežnju za brigom za narod, i završavamo u prosudbi prema svjetovnim ludostima: „Što ja imam s tim? Neka svatko čini

što želi; moja je hrana sigurna, ali i moja čast. Imam dovoljno mlijeka i vune, pa neka svatko radi što ga volja“ (nav. mj., 46.7).

Zabrinutost se, dakle, usredotočuje na 'ja': svoje vlastito uzdržavanje, svoje vlastite potrebe, na pohvalu koju smo primili za sebe umjesto na slavu Božju. To se događa u životu onih koji otkliznu u klerikalizam: gube duh veličanja i hvale jer su izgubili osjećaj za milost, gube divljenje nad besplatnošću kojom ih Bog ljubi, onu povjerljivu i predanu jednostavnost srca koja nas tjera da (is)pružimo ruke prema Gospodinu, iščekujući od Njega hranu u pravo vrijeme (usp. Ps 104,27), svjesni da bez Njega ne možemo učiniti ništa (usp. Iv 15,5). Tek kada živimo u toj besplatnosti, možemo službu i pastoralne odnose živjeti u duhu služenja, u skladu s Isusovom riječi: „Besplatno primiste, besplatno i dajte!“ (Mt 10,8).

Moramo se ugledati upravo na Isusa, na sućut s kojom On gleda na našu ranjenu ljudskost, na besplatnost kojom je ponudio svoj život na križu za nas. Evo svagdanjeg protulijeka svjetovnosti i klerikalizmu: gledati raspetoga Isusa, svaki dan usmjeravati pogled na Onoga koji se ispraznio i ponizio do smrti (usp. Fil 2,7-8). Prihvatio je poniženje da nas podigne iz padova i oslobodi nas od sile zla. Na taj način, gledajući Isusove rane, gledajući Njega ponižena, učimo kako smo pozvani ponuditi sami sebe, postati kruh koji se lomi za gladne, dijeliti put zajedno s umornima i potlačanima. To je svećenički duh: učiniti se slugama naroda Božjega, a ne gospodarima, prati noge svojoj braći, a ne ih gaziti svojim nogama.

Budimo stoga budni i na opre-
zu protiv klerikalizma. Neka nam pomogne da se toga klonimo apostol Petar koji se, kako nas predaja podsjeća, i na samrti naglavačke ponizio, kako bi se izjednačio sa svojim Gospodinom. Neka nas od toga sačuva apostol Pavao koji je zbog Krista Gospodina sve dobiti te ugođe života i svijeta smatrao smećem i otpadom (usp. Fil 3,8).

Klerikalizam, znamo, može pogoditi svakoga, čak i laike i pastoralne djelatnike: doista, može se preuzeti „klerikalni duh“ u vršenju službi i karizmi, živeći vlastiti poziv na elitistički način, zavijen i umotan

u vlastitu grupu te podižući zidove prema van, razvijajući pose-
sivnost veza s obzirom na uloge u zajednici, njegovanje bahatih i hvalisavih stavova prema drugima. A simptomski su doista gubitak duha klanjanja i hvale te radosne besplatnosti, dok se vrag uvlači njegujući prigovaranje, negativnosti i kronično nezadovoljstvo onim što je krivo te ironija prerasta u cinizam. Ali, na taj način prepuštamo se klimi kritike i gnjeva koje širimo oko sebe, umjesto da smo oni koji, s jednostavnošću i krotkošću, s dobrotom i poštovanjem, pomažu svojoj braći i sestrama da izađu iz živoga pijeska nestrpljivosti.

U svemu tome, u našim slabostima i nedostatcima, kao i u današnjoj krizi vjere, ne dajmo se obeshabriti! De Lubac zaključno govori kako je Crkva, „čak i danas, unatoč svim našim nejasnoćama [...], poput Djevice, sakrament Isusa Krista. Nikakva naša nevjera ne može je spriječiti da bude 'Božja Crkva', 'sluškinja Gospodnja'“ (Razmišljanje o Crkvi, nav.dj., 472).

Braćo, to je nada koja podupire naše korake, olakšava naše breme i daje novi poticaj našoj službi. Zasućimo rukave i prigrimo koljena (vi koji možete!): Molimo se Duhu jedni za druge, molimo ga da nam pomogne da ne upadnemo, ni u osobnom životu, ali ni u pastoralnom djelovanju, u tu religioznu pojavnost punu mnogočega, ali lišenu Boga, kako ne bismo bili samo službenici Svetoga, nego gorljivi navjesticitelji Evanđelja, ne „državni klerici“, nego pastiri naroda. Trebamo osobno i pastoralno obraćenje.

Kao što je Pater Congar rekao, nije riječ o vraćanju pravilnog svetkovanja ili obnovi vanjskih ceremonija, već radije o povratku k izvorima Radosne vijesti, otkrivanju svježih sila i energije za prevladavanje navika, o ubrizgavanju novog duha u stare crkvene ustanove, kako ne bismo završili kao Crkva „bogata svojim autoritetom i sigurnošću, ali premalo apostolska i osrednje evanđeoska“ (Vera e falsa riforma della Chiesa, Milano 1972, 146).

Hvala vam za dobrodošlicu koju ćete izraziti ovim mojim riječima, razmišljajući o njima u molitvi i pred Isusom u svakodnevnom klanjanju. Mogu vam reći da su mi izvirele iz moga srca i ljubavi koju imam prema vama. Krenimo naprijed s entuzijazmom i hrabrošću: radimo zajedno, među svećenicima i s našom braćom i sestrama laicima, pokrećući sinodalne vidike i putove koji će nam pomoći da se lišimo svjetovnih i „klerikalnih“ sigurnosti, kako bismo ponizno tražili pastoralne putove nadahnute Duhom Svetim, kako bi Gospodinova utjeha doista stigla do svakoga.

Pred slikom *Salus Populi Romani* molio sam za sve vas. Zamolio sam Gospu da vas čuva i štiti, da isušuje vaše krišom prolivene suze, da u vama ponovno užga radost službe i da vas svaki dan učini pastirima zaljubljenima u Isusa, spremnima žrtvovati preko svake mjere sebe i svoje živote iz ljubavi prema Isusu. Hvala vam za ono što činite te za ono što jeste. Blagoslivljam vas i pratim vas u molitvi. I, molim vas, ne zaboravite moliti za mene.

Bratski,

Lisabon, 5. kolovoza 2023.,
Spomen Posvete Bazilike Svete Marije Velike.

FRANJO

Izvor: <https://www.vatican.va/content/francesco/en/letters/2023/documents/20230805-lettera-sacerdoti.html>

(Papa Franjo potpisao je pismo u Lisabonu 5. kolovoza, na spomen Posvete Bazilike Svete Marije Velike u Rimu, a Tiskovni ured Svete Stolice objavio ga u ponedjeljak, 7. kolovoza).

Preveo i priredio
fra Tomislav PERVAN OFM

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočita-
mo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cjelovito bili nedostupni a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – audiatur et altera pars! Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupskih komisija dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definator, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmjelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

M
INFORMATIVNI
CENTAR **MIR**
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Nikaragva ukinula pravni status Družbe Isusove

Nikaragvanske su vlasti 23. kolovoza ukinule pravni status Družbe Isusove u zemlji i naredile oduzimanje njihove imovine, tvrdeći da Red nije ispunio porezne prijave. Ovaj potez dolazi tjedan dana nakon što je nikaragvanska vlada zatvorila isusovačko Srednjoameričko sveučilište (UCA) u Managui, koje je bilo središte prosvjeda protiv režima predsjednika Daniela Ortege 2018., tvrdeći da je to „centar terorizma”. Tri dana kasnije uslijedila je deložacija

zajednice isusovačkih svećenika iz njihove rezidencije koja se nalazila u blizini sveučilišta. Mjere su izazvale snažne reakcije isusovaca diljem svijeta, uključujući generalnog poglavara reda, p. Artura de Sose. U novom priopćenju objavljenom u srijedu, 23. kolovoza, Srednjoamerička isusovačka provincija oštro je osudila „novu agresiju na isusovački red u Nikaragvi” i ponovno apelirala na nikaragvansku vladu da smjesta prekine svoju „sustavnu represiju” i kršenje ljudskih prava koja vode zemlju u totalitarnu državu.

Otkriven izgubljeni popis Židova u crkvenim skrovištima u Rimu

Prije 80 godina Nijemci su okupirali Rim. Tisuće Židova sakriveno je u gradu, mnogi u crkvenim kućama. Ponovno otkriveni povijesni popis daje njihova imena. Desetljećima su ga smatrali izgubljenom.

Tijekom Drugog svjetskog rata više od 4300 osoba sakriveno je u crkvenim kućama u Rimu od nacističkih progona i ubojstava. Popis koji je sada otkriven i koji se smatrao izgubljenim daje imena 3600 tih osoba, od kojih su većina bili Židovi. Dokument je otkriven u arhivu Papinskog biblijskog instituta i predstavljen je u četvrtak 7. rujna 2023. u Muzeju židovske zajednice u Rimu.

Dokument pruža važne informacije o spašavanju Židova od strane katoličkih redovničkih zajednica u Rimu, naglasili su povjesničari zaduženi za proučavanje popisa. U ranije poznatoj dokumentaciji spominju se samo brojevi, ali ne i imena. Od 3600 imenovanih osoba, oko 3200 su sigurno bili Židovi, što pokazuje usporedba s arhivima Židovske zajednice. Dokument je sastavio talijanski isusovac Gozzolino Birolo odmah nakon što su saveznici oslobodili Rim 1943. godine. On je bio u upravi Papinskog biblijskog instituta na čijem je čelu bio njemački isusovac Augustin Bea. Kasniji kardinal Bea zagovarao je židovsko-katolički dijalog. Birolov popis se desetljećima smatrao izgubljenim. Godine 1961. istraživač razdoblja fašizma Renzo de Felice objavio je dokumentaciju s popisom kuća ženskih i muških redovničkih zajednica koje su progonjenima pružali zaštitu od nacista. De Felice broji isto toliko pogođenih ljudi u crkvenim skrovištima kao i Birolo – ali bez imena.

Isusovac, obraćenik s islama, novi pomoćni biskup u Anatoliji

Turski isusovac rođen u Njemačkoj, obraćenik s islama p. Antuan Ilgit imenovan je pomoćnim biskupom u turskoj Anatoliji.

Papa Franjo imenovao je 28. kolovoza 2023. 51-godišnjeg p. Antuana Ilgita, koji je rođen u Njemačkoj u obitelji turskih doseljenika, pripadnika sunitskog islama, naslovnim biskupom Tubernuce i pomoćnim biskupom Apostolskog vikarijata Anatolije.

Nakon što je rano djetinjstvo proveo u Njemačkoj, s roditeljima se vratio u Tursku i u Ankari je završio studij ekonomije. Ondje je prešao na kršćanstvo i 1997. kršten je u kapelici svete Terezije od Djeteta Isusa u Ankari. U isusovački red stupio je 2005. i postao prvi isusovac s turskim državljanstvom. Uz tursko, posjeduje i talijansko državljanstvo.

Zbog obraćenja bio je izložen pritiscima turskih konzularnih predstavnika u Njemačkoj, fizičkom nasilju i prijetnjama smrću.

Mons. Ilgit kao pomoćni biskup bit će prvi suradnik apostolskog vikara Anatolije Paola Bizzetija. Apostolski vikarijat Anatolije obuhvaća istočnu polovicu Turske, a sjedište mu je u Iskenderunu. Obuhvaća manje od 2.000 vjernika, dok u zapadnom dijelu Turske živi više od 10.000 katolika.

Prethodnika mons. Bizzetija u službi apostolskog vikara, Luigija Padovesea, ubio je 2010. njegov vozač.

Meksički biskupi oštro kritizirali odluku o pobačaju

U Meksiku postoji novi zakon o pobačaju. Protiv toga postoji snažno protivljenje biskupa. Oni vide ugroženost demokratske ustavne države i pozivaju na široku javnu raspravu. Meksički biskupi žestoko su kritizirali odluku Vrhovnog suda o nekažnjivosti pobačaja. Svaki ljudski život ima dostojanstvo od začeća do prirodne smrti, rekao je predsjedavajući Meksičke biskupske konferencije nadbiskup Rogelio Cabrera. Propis o tome zahtijeva široku javnu raspravu, inače je ugrožena demokratska ustavna država.

Pobačaj je sada legalan u Meksiku na saveznoj razini. Vrhovni sud proglasio je neustavnom odredbu Saveznog kaznenog zakona koja je prethodno kriminalizirala pobačaj. Nova odluka nadilazi sudsku presudu iz 2021. godine vezanu za državu Coahuila.

„Kultura odbacivanja” U priopćenju je biskupska konferencija upozorila na normalizaciju „kulture odbacivanja”. Začeće i rađanje novog života dobro su beskrajne vrijednosti. Stoga zaštita života „nije odgovornost samo

trudnice, nego društva u cjelini”. Svakako postoje olakotne okolnosti koje pravni sustav može uzeti u obzir kada su u pitanju pobačaji, a da samu praksu ne priznaju kao legalnu. „Nametnuti pobačaj nikada neće biti moralna ili legitimna opcija”, napisali su biskupi. Legalizacija pobačaja ne rješava stvarne probleme koji tjeraju žene na pobačaj.

Val nasilja hinda nad kršćanima u Nepal

U valu nasilja nad kršćanima u posljednja dva tjedna u Nepal, fanatični hinda napali su najmanje sedam crkava, objavila je u petak 8. rujna azijska katolička tiskovna služba Ucanews, pozivajući se na crkvene predstavnike.

U najnovijem slučaju nasilja uništene su dvije crkve u pokrajini Lumbini na granici s indijskom saveznom državom Uttar Pradesh. Nasilje je izbilo nakon što je 15. kolovoza u društvenim medijima objavljen video koji navodno pokazuje pripadnike domorodačke zajednice dok jedu govedinu, rekao je o. Silas Bogati, generalni vikar apostolskog vikarijata u Nepal. Manjinske etničke i vjerske zajednice objavile su pak da snimka predstavlja prosvjed protiv zakona kojim su uvedene kazne zbog klanja goveda i konzumiranje govedine.

Glasnogovornik radikalne hinduističke stranke *Rastriya Prajatantra* Monah Shrestha izjavio je da klanje goveda i konzumiranje njihova mesa predstavlja povredu vjerskih

osjećaja hinda, prenosi Ucanews. Osim toga, optužio je strance u zemlji da potiču podjele u vjerskom i društvenom suživotu.

Shrestha je time, pretpostavlja se, reagirao na djelovanje kršćanskih misionara iz Južne Koreje i drugih zemalja, koji su u posljednje vrijeme brojne ljude u Nepal potaknuli na obraćenje na kršćanstvo. Borac za prava domorodačkih skupina Tanka Yakthungba izjavio je kako nepalski ustav jamči vjersku i kulturnu slobodu, ali su unatoč tome „etničke manjine izložene progonu zbog prakticiranja svoje domorodačke kulture i slobode”.

Pripadnici domorodačkih zajednica poput Kirat, Limbu i Tamang jedu govedinu. „To je njihovo kulturno pravo i trebalo bi im biti dopušteno da ga slobodno ostvaruju bez posljedica i diskriminiranja”, rekao je Yakthungba. Dok pripadnici sino-tibetskih skupina Kirat i Limbu prakticiraju animizam i šamanizam, tibeto-birmanski Tamang uglavnom su budisti.

Kineske vlasti zabranile biskupima put u Mongoliju na susret s Papom

Kina je zabranila biskupima i drugim katolicima u zemlji da putuju u Mongoliju povodom posjeta pape Franje, objavio je isusovački časopis „America”.

Pozivajući se na svoje izvore u Vatikanu, u „Americi” su objavili kako, unatoč tomu što su vlasti u Pekingu dopustile avionu kojim putuje Sveti Otac da leti preko kineskog teritorija na putu iz Rima u Ulan Bator i nazad, zabranili su biskupima i ostalim katolicima putovanje u mongolski glavni grad povodom Papinog putovanja. Zabrana, tvrde, došla je iz Radnog odjela Ujedinjene fronte Komunističke partije Kine.

Sveta Stolica je potpisala s Kinom privremeni sporazum 2018. te je dvaput obnovljen – 2020. i 2022. Time su vraćeni biskupi koji su postavljene bez papinskog mandata u puno zajedništvo s Rimskom Crkvom. Sporazum daje Papi konačnu riječ o imenovanju novih biskupa, a istovremeno osigurava zajednički put za postizanje dogovora o imenovanjima biskupa. Gostujući 2022. na talijanskom informativnom kanalu Tg2, državni tajnik kardinal Pietro Parolin kazao je kako je bilo mnogo poteškoća i da je dug put pred njima.

Međutim, „America” izvještava kako će na susretu s Papom biti ipak tri kineska biskupa iz Hong Konga i Makaa, koje su posebne kineske administrativne regije. Riječ je o kardinalu Stephenu Chowu, trenutnom biskupu Hong Konga, kardinalu Johnu Tongu Honu, umirovljenom biskupu Hong Konga, te biskupu Stephenu Leeju Bun-sangu iz Makaa.

Kineske vlasti nisu navele razlog za zabranu mjesnim biskupima da putuju u Mongoliju.

MILE MAMIĆ

I NA MALU GOSPU GOSPA JE VELIKA

U kolovozu smo, poštovani čitatelji, proslavili Veliku Gospu i nekoliko Gospinih blagdana, a u rujnu slavimo Malu Gospu. Mogao bi tko pomisliti da je Gospa degradirana: Nedavno bila VELIKA, a sad MALA.

Reći ćemo nešto o pridjevima *velik* i *malen* u hrvatskome jeziku.

U književnome hrvatskom jeziku postoji pridjev *velik*, *velika*, *veliko* (neodređeni oblik) i *veliki*, *velika*, *veliko* (određeni oblik). Komparativ je *veći*, *veća*, *veće*, a nije *velikiji*. Superlativ je *najveći*. Od toga je pridjeva izvedena mislena imenica *veličina*. Od pridjeva *velik* izvedena je imenica velikan i *velikaš*. U tvorbi složenica pojavljuje se lik *vele-* u značenju velik: *velegrad*, *vele-sajam*, *velemajstor*, *veletrgovina*... Pridjev *velik* u određenom obliku vrlo je čest u imenoslovlju (onomastici). Postoji više od stotinu mjesta tipa *Veliko Trgovišće*, *Velika Gorica*. Mnoge istaknute osobe u povijesti svijeta dobile su nadimak *Veliki*, što se i piše velikim početnim slovom kao dio njihova imena: *Aleksandar Veliki*, *Karlo Veliki*, *Napoleon Bonaparte Prvi* i *Veliki, sveta Terezija Velika*... U starijem hrvatskom jeziku postojao je kraći lik toga pridjeva, i to najčešće u određenom obliku: *veli*, *vela*, *velo*. U čakavskom se je to dobro sačuvalo: *Vela Luka*, *Veli Ā*, *Veli Jože*. To nam je u svijest vratila i omiljena televizijska emisija *Velo misto*. Od pridjeva *velik* načinjen je glagol *veličati*, kako Marija počinje svoj znameniti hvalospjev *Velika duša moja Gospodina*, što je nadahnuo mnoge umjetnike, a svečano pjevanje tuge hvalospjeva namamilo je Paula Claudela u crkvu i obratilo njegovo srce i um.

Pridjev *velik* djelomično se značenjski preklapa s pridjevom *visok*, *viši*, *najviši*. Od toga je mislena imenica *visina* i *visost*. Velik i visok ipak valja razlikovati. Najveći grad i najviši grad nije isto. Velik čovjek i visok čovjek nije isto. Napoleon i sv. Leopold Bogdan Mandić bili su niska stasa. To nije smetalo da Napoleon dobije nadimak

Veliki, i da se našem sv. Leopoldu prizna svetost, duhovna, moralna veličina. Ta se razlika dobro vidi u našim riječima *ljudina* i *ljudeskara*. Iako su te riječi po nekim rječnicima istoznačnice, provjerio sam da to mlade djevojke vrlo dobro razlikuju. Pitao sam studentice bili voljele da im momak, muž bude ljudina ili ljudeskara. Svima je bitno da bude ljudina, a nije im važno da bude ljudeskara iako im ni to ne smeta. Ljudina i ljudeskara je uvećanica od množinske osnove *ljud-*. Obje izvedenice znače „velik čovjek“, ali je bitna razlika je li posrijedi moralna (duhovna) veličina ili fizička. Može netko biti jedno i drugo, samo jedno ili nijedno.

Pridjevu *velik* suprotan je pridjev *malen*. Stariji lik toga pridjeva je *mal*, *mala*, *malo*. Određeni je oblik *mali*, *mala*, *malo*. Mali i mala česti su poimenični pridjevi za djecu, ali nitko ne voli biti mali. Kasnije je taj lik dobio dodatak *-en*: *malen*. Određeni je oblik: *maleni*, *malena*, *maleno*. I taj se pridjev poimeničuje. Postoje izvedenice: *malac*, *mališan*. One u jednini znače „dječak“, a u množini uključuju i djevojčice, npr. *Stepinčevi mališani*. Osim pridjeva *mal* i *malen* pojavljuju se još *mići*, *maći*, *malahan*, *majušan* i njegove sličnoznačnice *sitan*, *sićušan*. Mnoga su imena i prezimena u vezi s pridjevom *mal*. Neki toponimi imaju u imenu pridjev *mali* i *veli*: Mali Ā, Veli Ā, ali to nije isti otok.

Kako smo rekli, gotovo nitko ne želi biti malen. *Pipin Mali* sigurno nije bio zadovoljan svojim nadimkom, ali su mu to drugi prišli. Nije bilo ni lako nakon Karla Velikog biti Pipi veliki. I neke države imaju pridjev *veliki* u svom imenu (*Velika Britanija*), a neke o tome sanjaju u svojim planovima. Ima ih više! U nazivu tih projekcija *velika* pišemo malim slovom jer to za sad nije ime države.

Za razliku od Pipina Malog, veliki duhovni preporoditelj sveti Franjo Asiški pred Božjom veličinom dubinski je osjećao svoju malenost. Želio je biti malen i tražio je da i njegovi sljedbenici budu mala braća. Zabranjivao je braći jahanje na konju jer je to bio znak bogatstva, moći, veličine. Franjevci su, uz ostalo, zavjetovali siromaštvo. Sveta Mala Terezija zadovoljna je svojim nadimkom. U svojoj poniznosti mnogi su se sveci smatrali malenima, neznatnima. Po svojem odnosu prema Bogu i ljudima oni su bili veliki. Uživali su u veličini Božjoj. Slavili su čudesna djela Božja. Zahvaljivali su Gospodinu na svemu. Oni su bili ZVIJEZDE SRCA ISUSOVA, kako je Milan Pavelić nazvao svoju zbirku pjesama o svecima. Na prozorima mnogih crkava naslikani su likovi svetaca i(li) mučenika. Kroz njih probijaju sunčeve zrake, sunčeva svjetlost. Na temelju takva promatranja i snažnog doživljaja jedno je dijete ovako definiralo svece: „Ljudi kroz koje prolazi sunce.“ Koliko god oni ponizno mislili da su maleni, oni su veliki, oni su velikani duha, srca i uma. Prožeti Božjim Duhom, oni zrače Božjom svjetlošću, oni su zvijezde. Oni doista nisu išli maleni ispod zvijezda.

Sve to na osobit način vrijedi za Mariju, Majku Božju. Ona je predodređena da bude Majka Sina Božjega. Zato je

ona po budućim Kristovim zaslugama unaprijed sačuvana od istočnoga grijeha. Njezino bezgriješno začće slavimo 8. prosinca. Tada je Marija začela! Devet mjeseci kasnije, 9. rujna, slavimo njezino rođenje. Tada je Marija rođena! Jednak je razmak i između Blagovijesti (Rođenja Gospodinova), 25. ožujka, kada je Isus začeo, i Božića (Rođenja Gospodinova), 25. prosinca, kada je Isus rođen. Prva dva i druga dva blagdana imaju razmak od devet mjeseci koliko žena nosi. Prva dva blagdana nisu izravno povezana s Isusom, a druga dva jesu, a sva četiri su u čvrstoj, izravnoj vez s Marijom. Na Bezgriješno Začće Marija je začeta, a na Malu Gospu Marija je rođena, na Blagovijest Marija je začela Isusa, a na Božić Marija je rodila Isusa.

U znamenitom susretu Marije s Elizabetom zbivaju se važne stvari: Elizabeta blagoslivlja Mariju i plod njezine utrobe. U tom plodu, prosvijetljena Božjim Duhom, prepoznaje Gospodina svoga. I Marija, puna milosti (bogosti), postaje vrhunski pjesnikinja: iz njezine duše i srca nastaje veličanstveni Magnificat - Veliča. (Lk 1, 46 - 56) Ponizna službenica Božja nosi Boga i čovjeka u svojoj blaženoj utrobi. Sva ushićena, zahvaljuje Bogu, Spasitelju svomu. Zaronimo li više u dubinu toga susreta dviju velikih žena, moramo vidjeti da je Marija ŽIVI HRAM PRESVETOGA TROJSTVA, KOVČEG NOVOG SAVEZA, ŠKRINJA ZAVJETNA, VRATA NEBESKA, ZVIJEZDA JUTARNJA, i ne samo jutarnja! Ona donosi SUNCE. Ona je Bogonositeljica i Bogorodica. A kud ćeš više?!

Može se učiniti nelogično da malo poslije Velike Gospe slavimo Malu Gospu. Ali svi se rađamo mali, i Marija, i Isus i svi mi. Iz te činjenice je nastao naziv Mala Gospa. Tako je i Božić (= mali Bog!).

Marija je najveća žena u povijesti ljudskoga roda. Njezina veličina je dar Boga Velikoga, njoj i nama.

Zato: I NA MALU GOSPU GOSPA JE VELIKA JER JE BOG VELIK

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
Molitva za zdravlje duše i tijela,
19 h slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela,
slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19-20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Časćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prijepodne za vrijeme mise
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela,
slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu - misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinoj djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Petak, 15. 9. 2023.

Bl. Djevica Marija Žalosna
vl.: Heb 5,7-9; Ps 31,2-6.15-16.20; Iv 19,25-27 (ili: Lk 2,33-35)

Subota, 16. 9. 2023.

1 Tim 1,15-17; Ps 113,1-5a.6-7; Lk 6,43-49

Nedjelja, 17. 9. 2023.

Sir 27,30 - 28,7; Ps 103,1-4.8.10-12; Rim 14,7-9; Mt 18,21-35

Ponedjeljak, 18. 9. 2023.

1 Tim 2,1-8; Ps 28,2.6b-9; Lk 7,1-10

Utorak, 19. 9. 2023.

1 Tim 3,1-13; Ps 101,1-3.5-6; Lk 7,11-17

Srijeda, 20. 9. 2023.

od dana: 1 Tim 3,14-16; Ps 111,1-6; Lk 7,31-35

Četvrtak, 21. 9. 2023.

SV. MATEJ, apostol i evanđelist

vl.: Ef 4, 1-7.11-13; Ps 19, 2-5; Mt 9, 9-13

Petak, 22. 9. 2023.

1 Tim 6,2c-12; Ps 49,6-10.17-20; Lk 8,1-3

Subota, 23. 9. 2023.

Bogoslužje kvatri (za svećenička i redovnička zvanja)

Prigodna čitanja (str. 10.-27.), Fil 3,8-14; Ps

40,2.4ab.7-10.12; Lk 5,1-11

Nedjelja, 24. 9. 2023.

Iz 55,6-9; Ps 145,2-3.8-9.17-18; Fil 1,20c-24.27a;

Mt 20,1-16a

Ponedjeljak, 25. 9. 2023.

Ezr 1,1-6; Ps 126,1-6; Lk 8,16-18

Utorak, 26. 9. 2023.

Ezr 6,7-8.12b.14-20; Ps 122,1-5; Lk 8,19-21

Srijeda, 27. 9. 2023.

od dana: Ezr 9,5-9; Otpj. pj.: Tob 13,2.4.6-8; Lk 9,1-6

Četvrtak, 28. 9. 2023.

Hag 1,1-8; Ps 149,1-6a.9b; Lk 9,7-9

Petak, 29. 9. 2023.

SV. MIHAEL, GABRIEL I RAFAEL, arkandeli

vl.: Dn 7, 9-10.13-14 (ili: Otk 12,7-12a); Ps 138,1-5;

Iv 1,47-51

Subota, 30. 9. 2023.

od dana: Zah 2,5-9a.14-15a; Otpj. pj.: Jr 31,10-12ab.13; Lk 9,43b-45

Nedjelja, 1. 10. 2023.

ČITANJA:

Ez 18,25-28; Ps 25,4b-6.7b-9; Fil 2,1-11; Mt

21,28-32

Ponedjeljak, 2. 10. 2023.

vl.: Izl 23,20-23; Ps 91,1-6.10-11; Mt 18,1-5.10

Utorak, 3. 10. 2023.

Zah 8,20-23; Ps 87,1-7; Lk 9,51-56

Srijeda, 4. 10. 2023.

Sv. Franjo Asiški, redovnik

od dana: Neh 2,1-8; Ps 137,1-6; Lk 9,57-62

Četvrtak, 5. 10. 2023.

Neh 8,1-4a.5-6.7b-12; Ps 19,8-11; Lk 10,1-12

Petak, 6. 10. 2023.

Bar 1,15-22; Ps 79,1-5.8-9; Lk 10,13-16

Subota, 7. 10. 2023.

Blažena Djevica Marija od Krunice

od dana: Bar 4,5-12.27-29; Ps 69,33-37; Lk 10,17-

14; ili od spomendana: Dj 1,12-14; Lk 1,46-55; Lk

1,26-38

Nedjelja, 8. 10. 2023.

Iz 5,1-7; Ps 80,9.12-16.19-20; Fil 4,6-9; Mt 21,33-43

Ponedjeljak, 9. 10. 2023.

Jon 1,1 - 2,1.11; Otpj. pj.: Jon 2,2-5.8; Lk 10,25-37

Utorak, 10. 10. 2023.

Jon 3,1-10; Ps 130,1-8; Lk 10,38-42

Srijeda, 11. 10. 2023.

Jon 4,1-11; Ps 86,3-6.9-10; Lk 11,1-4

Četvrtak, 12. 10. 2023.

Mal 3,13-20a; Ps 1,1-4.6; Lk 11,5-13

Petak, 13. 10. 2023.

Jl 1,13-15; 2,1-2; Ps 9,2-3.6.16.8-9; Lk 11,15-26

Subota, 14. 10. 2023.

Jl 4,12-21; Ps 97,1-2.5-6.11-12; Lk 11,27-28

Nedjelja, 15. 10. 2023.

Iz 25,6-10a; Ps 23,1-6; Fil 4,12-14.19-20; Mt 22,1-14

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR **MIR**
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

